

Заједничка визија, удружено деловање: јача Европа

Глобална стратегија за
спољну и безбедносну политику Европске уније

<http://europa.eu/globalstrategy/en>

IES
Институт за
европске студије

Министарство спољних послова
Републике Србије

ISAC
Центар за међународне
и безбедносне послове

Заједничка визија, удружено деловање: јача Европа

Глобална стратегија за
спољну и безбедносну политику Европске уније

Заједничка визија, удружено деловање: јача Европа

Глобална стратегија за спољну и безбедносну политику Европске уније

превод оригиналног издања

ИЗДАВАЧИ

Министарство спољних послова Републике Србије

www.mfa.gov.rs

Институт за европске студије

www.ies.rs

Центар за међународне и безбедносне послове - ISAC фонд

www.isac-fund.org

ПРЕВОД

МИНИСТАРСТВО СПОЉНИХ ПОСЛОВА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

ОПРЕМА

Ненад Баћановић

ШТАМПА

COLORGRAFX

ИСБН 978-86-86383-25-9

Београд, 2016.

Тираж 300

Ово издање није за комерцијалну употребу

Овај превод је одобрен и ауторизован од стране Европске спољно-политичке
службе/Делегације ЕУ у Републици Србији

Уводна реч: Ивица Дачић, први потпредседник Владе и министар спољних послова Републике Србије	5
Уводна реч: Натали Точи	7
Предговор Федерике Могерини	9
Сажетак	13
Глобална стратегија за спољну и безбедносну политику Европске уније: „Заједничка визија, удружено деловање: јача Европа“	19
1. Глобална стратегија за унапређење интереса наших грађана	19
2. Принципи којима се руководи наша спољна политика	22
3. Приоритети наше спољне политике	24
3.1. Безбедност наше Уније	24
3.2. Државна и друштвена отпорност на нашем истоку и југу	29
3.3. Интегрисани приступ конфликтима и кризама	34
3.4. Кооперативни регионални пореци	37
3.5. Глобално управљање за 21. век	44
4. Од визије до акције	49
Речи захвалности	57

Уводна реч: Ивица Дачић

први потпредседник Владе
и министар спољних послова
Републике Србије

Република Србија је, као земља која је започела преговоре о чланству у Европској унији, с пажњом пратила процес припреме Глобалне стратегије ЕУ.

Свет, а тиме и Европска унија и регион Балкана, који има веома важну улогу за безбедност ЕУ, у данашње време пролазе кроз бројна искушења и велике изазове попут мигрантске кризе, тероризма, радикализма, екстремизма, верског фанатизма, безбедности енергетског снабдевања, климатских промена. Србија је чврсто опредељена да у сарадњи са партнерима у свету, а пре свега ЕУ, дâ допринос у сузбијању претњи на регионалном, европском и глобалном нивоу. Србија пружа значајан допринос заједничкој спољној, безбедносној и одбрамбеној политици ЕУ учешћем у мировним мисијама ЕУ и УН и, у односу на број становника, заузима прво место у региону и осмо у Европи. Србија је, у изазовима мигрантске кризе, поднела велики терет и показала се као један од најпозданијих партнера ЕУ и као земља која у потпуности поштује важеће међународне конвенције, права угрожених група и вредносни систем ЕУ. Од највеће је важности да се очува стабилност региона и Србија то види као један од својих основних приоритета, коме је дубоко посвећена. Веома нас радује што су наши напори препознати од стране европских партнера.

Порука коју је ЕУ послала у Глобалној стратегији када је реч о нашем региону – да кредибилна политика проширења представља стратешко улагање у безбедност и просперитет Европе и да ће и даље бити заснована на јасном, стриктном и доследном процесу приступања, представља додатно охрабрење у процесу остварења нашег стратешког спољнополитичког циља – пуноправног чланства у ЕУ.

Управо из свих ових разлога, Влада Србије и надлежна министарства пажљиво ће анализирати нову Глобалну стратегију ЕУ, јер наведене промене у стратегијском окружењу Србије указују на потребу осавремењивања кључних стратегијских докумената из области безбедности и одбране.

Желео бих да се захвалим Спољнополитичкој служби Европске уније и Делегацији ЕУ у Србији, као и Институту за европске студије и ISAC фонду на сарадњи приликом издавања ове публикације. Веома ме радује чињеница што је Република Србија била прва земља ван ЕУ која је превела Глобалну стратегију ЕУ, која ће, захваљујући сарадњи владиног и невладиног сектора, бити доступна широком кругу јавности.

Ивица Дачић

Уводна реч: Натали Точи

Стратешко окружење Европске уније драстично се променило током протеклих година. Изазови с којима се наша безбедност данас суочава захтевају одговор који комбинује аспекте унутрашњих и спољних политика.

У глобалној стратегији ЕУ коју је у јуну 2016. године представила висока представница Уније за спољне послове и безбедносну политику и потпредседница Европске комисије Федерика Могерини изложени су суштински интереси и принципи ангажовања у свету. Стратегија може да објасни за шта се ЕУ залаже и очекује да постигне у свету.

У свету који је у све већој мери повезан, супротстављен и сложен потребна нам је стратегија која би Унији дала осећај заједничког усмерења. ЕУ мора да наступа уједињено на светској сцени како би својим грађанима пружила сигурност, очувала наше интересе и заступала наше вредности.

Глобална стратегија ЕУ има за циљ да обезбеди заједничку визију начина на који Унија може да реализује своје глобалне амбиције – почев од наших основних интереса и принципа ангажовања до различитих географских региона и области политике. Морамо да на унутрашњем плану будемо уједињени око безбедности и одбране и да преузмемо одговорност у регионима у нашем окружењу за промовисање отпорности и решавање конфликта и криза.

Стратегија је посебно усредсређена на наше непосредно окружење имајући у виду значајне изазове за нашу сопствену безбедност, као и за глобалну стабилност, који се тамо јављају. Она тежи још ближеј сарадњи с партнерима него раније на остваривању наших заједничких циљева.

Током целог процеса израде Стратегије, Србија је значајно допринела нашем обраћању јавности на тему Глобалне стратегије ЕУ. Изузетно нам је драго што је Србија преузела иницијативу да се Стратегија преведе на српски језик и тако учини доступном широј јавности. Обраћање нашим грађанима како би се објаснила улога Европске уније и њеног ангажмана у свету од кључне је важности у доба када је спољна политика од значаја за свакодневан живот људи.

Наш се рад у многим областима не завршава овде. И заиста, ово је само почетак, будући да смо сада усредсређени на материјализовање визије Глобалне стратегије ЕУ кроз конкретно деловање на терену. Радујемо се заједничком раду с нашим српским партнерима ка том циљу.

Натали Точи

Уводна реч: Федерика Могерини

Високе представнице Европске уније
за спољну и безбедносну политику
Потпредседнице Европске комисије

Сврха, чак и постојање, наше Уније доведени су у питање. С друге стране, нашим грађанима и свету потребна је Европска унија, јача него икада раније. Наш шири регион постао је нестабилнији и небезбеднији. Кризе у оквиру и ван наших граница директно утичу на животе наших грађана. У ово време пуно изазова, јака Унија је она која размишља стратешки, која дели визију и која дела заједно. Тачност овога се још више потврђује након британског референдума. Заиста ћемо морати да ревидирамо начин функционисања наше Уније, али ми савршено добро знамо зашто то радимо. Знамо шта су наши принципи, наши интереси и наши приоритети. Ово није време за неизвесност: нашој Унији потребна је Стратегија. Потребни су нам заједничка визија и удружено деловање.

Ниједна од наших земаља нема ни снаге ни ресурса да сама одговори на ове претње и да искористи могућности које пружа наше време. Али као Унија, са готово пола милијарде становника, наш потенцијал је немерљив. Наша дипломатска мрежа широко је распрострањена и укорењена у свим деловима планете. У економском смислу, ми спадамо у земље Г3. Ми смо најважнији трговински партнер и први страни инвеститор у скоро свакој земљи на свету. Заједно, инвестирамо више у развојну сарадњу него остатак света заједно. Међутим, такође је јасно да овај потенцијал још увек не користимо у потпуности. Велика већина наших грађана схвата да је потребно да колективно преузмемо одговорност за нашу улогу у свету. Где год путујем, наши партнери очекују да Европска унија одигра кључну улогу, између осталог, улогу глобалног испоручиоца безбедности. Испунићемо потребе наших грађана и омогућићемо функционисање наших партнерстава, под условом да делујемо заједно, уједињени. То је управо циљ Глобалне стратегије за европску спољну и безбедносну политику.

Реч „глобална“ нема само географско значење: такође се односи на широк спектар политика и инструмената које Стратегија промовише. Она се усредсређује на војне способности и борбу против тероризма, колико и на пословне могућности, инклузивна друштва и људска права. Она се бави изградњом мира и отпорношћу држава и друштава у Европи и око ње. Европска унија се увек поносила својом меком моћи - и наставиће то да чини, зато што смо у тој области најбољи. Међутим, идеји о Европи као искључиво „цивилној сили“ не даје за право актуелна стварност. На пример, Европска унија тренутно има 17 војних и цивилних операција, са хиљадама мушкараца и жена који служе под европском заставом, у циљу мира и безбедности - наше сопствене безбедности, и безбедности наших партнера. Што се тиче Европе, мека и тврда моћ иду руку под руку.

Стратегија подстиче тежњу за стратешком аутономијом Европске уније. Она је неопходна како би се промовисали заједнички интереси наших грађана, као и наши принципи и вредности. Истовремено, познато нам је да се такви приоритети најбоље остварују када нисмо сами. А најбоље се остварују у међународном систему заснованом на правилима и мултилатерализму. Сада није време за глобалне полицајце и усамљене ратнике. Наша спољна и безбедносна политика мора да се носи са глобалним притисцима и локалном динамиком, мора да се носи са суперсилама, као и са идентитетима који су све више уситњени. Наша Унија ће радити на томе да ојача наше partnere: наставићемо да продубљујемо транс-атлантску везу и наше партнерство са НАТО-ом, док ћемо се у исто време повезивати са новим актерима и истражити нове формате. Инвестираћемо у регионалне поретке и у интер-регионалну и интра-регионалну сарадњу. Такође ћемо промовисати реформисано глобално управљање, оно које може да одговори на изазове овог 21. века. Ангажоваћемо се на практичан и принципијелан начин, делећи глобалне одговорности са нашим партнерима и доприносећи њиховим снагама. Научили смо ову лекцију: слабости мог суседа и мог партнера су и моје слабости. Стога ћемо улагати у решења са исходом који носи сигуран добитак, и направимо одклон од илузије да међународна политика може да буде игра у којој нико не губи нити добија.

Због свега реченог, свакој земљи чланици и сваком грађанину наше Уније, биће боље. Сви ови циљеви се једино могу остварити уз помоћ истински уједињене и посвећене Европе. Удруживање свих наших култура ради постизања заједничких циљева и ради служења заједничким интересима представља изазов на дневном нивоу, али исто тако и нашу највећу снагу: различитост нас чини јакима.

Да, наши интереси су одиста заједнички европски интереси: можемо да им служимо једино заједничким средствима. Из тог разлога имамо колективну одговорност да ојачамо нашу Унију. Народима Европе потребно је јединство циља међу државама чланицама, као и јединство акције у нашим политикама. Крхки свет захтева самопоузданију и одговорнију Европску унију, захтева европску спољну и безбедносну политику која је усмерена ка спољашности и ка будућности. Ова Глобална стратегија ће нас водити у нашем свакодневном раду

ка Унији која заиста задовољава потребе, наде и аспирације својих грађана; Унији која почива на успеху 70 година мира; Унији која има снагу да допринесе миру и безбедности у нашем региону и у целом свету.

Федерика Могерини

Глобална стратегија
Европске уније

Сажетак

Потребна нам је снажнија Европа. То је оно што наши грађани заслужују, то је оно што светска популација очекује.

Живимо у време егзистенцијалне кризе, у оквиру Европске уније и ван ње. Наша Унија је изложена претњи. Наш европски пројекат, који је донео до сада највећи мир, просперитет и демократију, доведен је у питање. На истоку, европски безбедносни поредак је нарушен, док тероризам и насиље харају Северном Африком и Блиским истоком, као и самом Европом. Економски раст тек треба да прстигне демографију у неким деловима Африке, безбедносне тензије расту у Азији, док климатске промене изазивају даље поремећаје. У исто време, ово је доба изванредних могућности. Глобални раст, мобилност, као и технолошки напредак, заједно са нашим продубљеним партнерствима, омогућавају нам да напредујемо, и дају могућност све већем броју људи да побегну од сиромаштва и да живе дуже и слободније. Пловићемо овим тешким, повезанијим, оспоренијим и комплекснијим светом, руководећи се заједничким интересима, принципима и приоритетима. На основу вредности садржаних у оснивачким уговорима и полазећи од наших бројних снага и историјских постигнућа, бићемо уједињени у изградњи јаче Уније, која игра своју колективну улогу у свету.

1. Наши заједнички интереси и принципи

Европска унија ће промовисати мир и гарантовати безбедност својих грађана и територија. Унутрашња и спољна безбедност су све више испреплетане: наша безбедност код куће зависи од мира изван наших граница.

Европска унија ће унапредити просперитет својих грађана. Просперитет мора да буде заједнички и захтева испуњење Циљева одрживог развоја широм света, укључујући Европу. Просперитетна Унија такође се ослања на отворени и фер међународни економски систем и одржив приступ глобалним добрима. ЕУ ће неговати отпорност својих демократија. Доследно поштовање наших вредности одредиће наш спољни кредибилитет и утицај.

ЕУ ће промовисати глобални поредак заснован на правилима. У интересу нам је да промовишемо договорена правила како бисмо обезбедили глобална јавна добра и допринели мирном, одрживом свету. ЕУ ће промовисати глобални поредак заснован на правилима, с мултилатерализмом као кључним принципом и Уједињеним нацијама у срцу тог поретка.

Руководићемо се јасним принципима. Они потичу колико из реалних процена актуелног стратешког окружења толико и из идеалистичке аспирације да се унапреди бољи свет. Принципијелни прагматизам водиће наше спољно деловање у наредним годинама.

У комплекснијем свету, морамо бити уједињени. Само удружена моћ истинске уније има потенцијал да својим грађанима пружи безбедност, просперитет и демократију, као и да направи позитивну разлику у свету.

У све повезанијем свету, ЕУ ће се ангажовати са другима. Унија не може да подигне покретни мост како би одагнала спољне претње. У циљу унапређења безбедности и просперитета наших грађана, као и ради очувања наших демократија, управљаћемо међузависношћу, са свим могућностима, изазовима и страховима које она доноси, тако што ћемо ангажовати ширу светску заједницу.

У све оспораванијем свету, ЕУ ће се руководити снажним осећајем одговорности. Одговорно ћемо се ангажовати широм Европе и у околним регионима на истоку и југу. Деловаћемо глобално како бисмо решавали основне узроке конфликта и сиромаштва, и како бисмо промовисали људска права.

ЕУ ће бити одговоран глобални актер, али одговорност мора бити подељена. Одговорност иде „руку под руку“ са осавремењивањем наших спољних партнерстава. У испуњењу наших циљева, обратићемо се државама, регионалним телима и међународним организацијама. Радићемо са кључним партнерима, земљама истомишљеницама и регионалним групацијама. Продубићемо партнерства са цивилним друштвом и приватним сектором као кључним актерима у умреженом свету.

2. Приоритети наше спољне политике

ЕУ ће настојати да оствари пет приоритета у циљу промовисања наших заједничких интереса, држећи се јасних принципа.

Безбедност наше Уније. Глобална стратегија ЕУ почиње код куће. Наша Унија је омогућила грађанима да уживају у до сада највећој безбедности, демократији и просперитету. Међутим, данас тероризам, хибридне претње, економска нестабилност, климатске промене и енергетска несигурност угрожавају наше грађане и територију. Одговарајући степен амбиције и стратешке аутономије је важан ради способности Европе да промовише мир и безбедност унутар својих граница и ван њих. Стога ћемо ојачати напоре у области одбране, високотехнолошке безбедности, борбе против тероризма, енергетике и стратешких комуникација. Земље чланице морају да преточе своје обавезе у дела, у смислу међусобне помоћи и солидарности, које су саставни део оснивачких уговора. ЕУ ће повећати свој допринос колективној безбедности Европе, блиско сарађујући са својим партнерима, почев од НАТО-а.

Државна и друштвена отпорност на нашем истоку и југу. У интересу је наших грађана да инвестирају у отпорност држава и друштава на истоку све до Централне Азије, и на југу, до Централне Африке. У складу са актуелном политиком проширења ЕУ, кредибилан процес приступања, заснован на строгим и фер условима, од суштинске је важности за повећање отпорности земаља на Западном Балкану и Турске. У складу са европском политиком суседства, многи желе да изграде ближе односе са Унијом: наша дугогодишња моћ привлачности може да подстакне трансформацију у овим земљама. Међутим, отпорност је такође приоритет у другим земљама у оквиру и ван европске политике суседства. ЕУ ће подржати различите путеве ка отпорности, фокусирајући се на најакутније случајеве државне, економске, друштвене и климатске/енергетске нестабилности, и развиће делотворније миграционе политике, како за Европу, тако и за своје partnere.

Интегрисани приступ конфликтима. Када дође до избијања насилних конфликта, наши заједнички витални интереси су угрожени. ЕУ ће се на практичан и принципијелан начин ангажовати у изградњи мира, и неговаће безбедност грађана путем интегрисаног приступа. Спровођење „свеобухватног приступа конфликтима и кризама“ кроз кохерентну примену свих мера које стоје на располагању ЕУ је од суштинске важности. Међутим, значење и спектар „свеобухватног приступа“ биће проширени. ЕУ ће деловати у свим фазама конфликтног циклуса, експедитивно радећи на превенцији, реагујући одговорно и одлучно на кризе, инвестирајући у стабилизацију, и избегавајући преурањен прекид ангажовања у случају избијања нове кризе. ЕУ ће деловати на различитим нивоима управљања: конфликти попут оних у Сирији и Либији имају локалне, националне, регионалне и глобалне димензије, на које се мора одговорити. Коначно, ниједан од ових конфликта не можемо решити ми сами. Одрживи мир се може постићи једино путем свеобухватних споразума, утемељених у широком,

дубоким и трајним регионалним и међународним партнерствима, које ће ЕУ неговати и подржати.

Кооперативни регионални пореци. У свету ухваћеном између глобалних притисака и локалног потиска, регионална динамика избија у први план. Добровољни облици регионалног управљања државама и народима нуде могућност да се боље носе са безбедносним проблемима, искористе економску добит која произлази из глобализације, потпуније изразе културе и идентитете, као и да пројектују утицај у глобалним питањима. Ово је суштинско објашњење за сопствени мир и развој ЕУ у 21. веку, и из тог разлога треба да подржимо кооперативне регионалне поретке широм света. У различитим регионима, у Европи; на Медитерану, Блиском истоку и Африци; широм Атлантика, на северу и југу; у Азији; и на Арктику - ЕУ ће се руководити конкретним циљевима.

Глобално управљање за 21. век. ЕУ је посвећена глобалном поретку заснованом на међународном праву, који обезбеђује људска права, одрживи развој и трајан приступ глобалним добрима. Ова обавеза претаче се у аспирацију да се постојећи систем трансформише, а не само очува. ЕУ ће тежити јаким Уједињеним нацијама, као стубу мултилатералног поретка заснованог на правилима, и развијању глобално координисаних одговора у сарадњи са међународним и регионалним организацијама, државама и невладиним актерима.

3. Од визије до акције

Стремићемо нашим приоритетима тако што ћемо активирати наше изузетне мреже, економски утицај и сва средства која имамо на располагању, на кохерентан начин. Како бисмо остварили наше циљеве, морамо колективно да инвестирамо у кредибилну, реактивну и повезану Унију.

Кредабилна унија. Кредабилитет је кључан за одговорну интеракцију са светом. Кредабилитет ЕУ ослања се на наше јединство, на наша бројна постигнућа, на нашу трајну моћ привлачности, на успешност и конзистентност наших политика, као и на поштовање наших вредности. Снажнија Унија такође захтева инвестирање у свим димензијама спољне политике. Инвестирање у безбедност и одбрану је питање од нарочите хитности. Неопходан је читав дијапазон одбрамбених капацитета како бисмо одговорили на екстерне кризе, надовезивали се на капацитете наших партнера и гарантовали безбедност Европе. Земље чланице остају суверене у својим одбрамбеним одлукама: међутим, неопходно је да одбрамбена сарадња постане норма, како би се многе од ових способности стекле и одржале. ЕУ ће систематично охрабривати одбрамбену сарадњу и тежиће стварању снажне европске одбрамбене индустрије, која је суштинска за самостално доношење одлука и деловање Европе.

Реактивна Унија. Наше дипломатске акције морају да буду потпуно утемељење на Уговору из Лисабона. Заједничка безбедносна и одбрамбена политика мора да постане реактивнија. Треба истражити појачану сарадњу међу земљама чланицама, што би могло да резултира боље структурираним обликом сарадње, чиме би се у потпуности искористио потенцијал Уговора из Лисабона. Такође је потребно да развојна политика постане флексибилнија и усклађена са нашим стратешким приоритетима.

Повезана Унија. Морамо да будемо повезанији по питању наших спољних политика, по питању односа земаља чланица и институција ЕУ, и по питању интерних и екстерних димензија наших мера. Ово се нарочито односи на примену Циљева одрживог развоја, миграције и безбедност, а нарочито борбу против тероризма. Такође морамо систематски да укључимо људска права и родна питања у главне токове секторских политика и у институције.

Ову Стратегију подупиру визија и амбиција јаче Уније, која је вољна и способна да направи позитивну разлику у свету. Наши грађани заслужују истинску Унију, која унапређује наше заједничке интересе тако што се одговорно ангажује у партнерству са другима. Сада је на нама да то преточимо у дела.

Глобална стратегија
Европске уније

Заједничка визија, удружено деловање: јача Европа

Глобална стратегија за спољну и безбедносну политику Европске уније

Потребна нам је снажнија Европа. То је оно што наши грађани заслужују, оно што шири свет од нас очекује. Живимо у доба егзистенцијалне кризе, у оквиру Европске уније и изван ње. Наша Унија је изложена претњи. Доводи се у питање наш европски пројекат који је донео мир без преседана, просперитет и демократију. На истоку се крши поредак европске безбедности, док тероризам и насиље погађају Северну Африку и Блиски исток, као и саму Европу. У појединим деловима Африке економски раст још не успева да сустигне демографске потребе, безбедносне тензије расту у Азији, док климатске промене изазивају даље поремећаје. Ипак, ово су такође и времена изузетних прилика. Глобални раст, мобилност и технолошки развој – уз наша партнерства која су све дубља – омогућују нам да напредујемо, а све већем броју људи да се отргну од сиромаштва и живе дуже и слободније. Кроз овај свет пун потешкоћа, свет који је у већој мери повезан, оспораван и сложен пловићемо вођени нашим заједничким интересима, принципима и приоритетима. На темељима вредности садржаним у Оснивачким уговорима и надграђујући наше бројне квалитете и историјска достигнућа, бићемо уједињени у изградњи снажније Уније, која игра своју колективну улогу у свету.

1. Глобална стратегија за унапређење интереса наших грађана

Наши интереси и наше вредности иду руку под руку. У интересу нам је да широм света промовишемо наше вредности. У исто време, наше основне вредности су саставни део наших интереса. Мир и безбедност, просперитет, демократија и светски поредак заснован на правилима су суштински интереси на које се ослања наша спољна акција.

„Наши интереси и вредности иду руку под руку. Интерес нам је да широм света промовишемо наше вредности. У исто време, наше основне вредности су саставни део наших интереса.“

Мир и безбедност

Европска унија ће промовисати мир и гарантовати безбедност својим грађанима и територији. Ово подразумева да Европљани, у сарадњи с партнерима, морају да располажу способностима неопходним да се одбране и испуњавају преузете обавезе у погледу пружања међусобне помоћи и солидарности, што је садржано у оснивачким уговорима.

„Европљани, у сарадњи с партнерима, морају да располажу способностима неопходним да се одбране и испуњавају преузете обавезе у погледу пружања међусобне помоћи и солидарности, што је садржано у оснивачким уговорима. Унутрашња и спољна безбедност преплићу се више него икад: наша безбедност код куће подразумева постојање паралелног интереса за мир у суседним регионима и регионима који нас окружују.“

Унутрашња и спољна безбедност преплићу се више него икад: наша безбедност код куће подразумева постојање паралелног интереса за мир у суседним регионима и регионима који нас окружују. Она подразумева постојање ширег интереса за превенцију конфликта, унапређење безбедности људи, решавање основних узрока нестабилности и напоре у циљу безбеднијег света.

Просперитет

ЕУ ће поспешити напредак свог народа. Ово подразумева промовисање економског раста, радних места, равноправност и безбедно и здраво окружење. И док је успешна Унија основа снажније Европе и света, напредак мора да буде заједнички и захтева испуњавање Циљева одрживог развоја широм света, па и у Европи. Поред тога, док се очекује да ће највећи део светског раста у блиској будућности бити забележен ван ЕУ, трговинска размена и инвестиције ће у све већој мери подупирати наш просперитет: успешна Унија зависи од

снажног унутрашњег тржишта и отвореног међународног економског система. У нашем интересу су равноправна и отворена тржишта, обликовање економских и еколошких правила, као и одржив приступ глобалним добрима преко рута на отвореном мору, копну, у ваздуху и свемиру. У контексту дигиталне револуције, наш напредак такође зависи од слободног протока информација и глобалних ланаца вредности потпомогнутих слободним и безбедним интернетом.

Демократија

ЕУ ће неговати отпорност својих демократија и бити на нивоу вредности које су инспирисале њен настанак и развој. Оне подразумевају поштовање и унапређење људских права и основних слобода, као и владавину права. Ово даље обухвата правду, солидарност, равноправност, недискриминацију, плурализам и поштовање разноликости. Доследно придржавање нашим вредностима на унутрашњем плану одредиће и наш кредибилитет и утицај на спољном плану.

„Доследно придржавање нашим вредностима на унутрашњем плану одредиће и наш кредибилитет и утицај на спољном плану.“

Како бисмо очували квалитет наших демократија, поштоваћемо национално, европско и међународно право у свим сферама, од миграција и азила, до енергетике, борбе против тероризма и трговине. Остати привржен вредностима питање је права, као и етике и идентитета.

Глобални поредак заснован на правилима

ЕУ ће промовисати глобални поредак заснован на правилима, с мултилатерализмом као кључним принципом и Уједињеним нацијама у срцу тог поретка. Као Унија земаља средње и мање величине, наш заједнички европски интерес је да се заједно суочавамо са светом. Заједничким утицајем можемо да промовишемо усаглашена правила како би се зауздала политика силе и допринело мирном, праведном и просперитетном

„Као Унија земаља средње и мање величине, наш заједнички европски интерес је да се заједнички суочавамо са светом.“

свету. Ирански нуклеарни споразум јасно илуструје ову чињеницу. Мултилатерални поредак утемељен на међународном праву, укључујући принципе из

Повеље УН и Универзалне декларације о људским правима једини је гарант мира и безбедности, како код куће тако и изван граница. Глобални поредак заснован на правилима отвара пун потенцијал просперитетне Уније отворених економија и дубоких глобалних веза, и уграђује демократске вредности у међународни систем.

2. Принципи којима се руководи наша спољна политика

Руководићемо се јасним принципима. Они су у једнакој мери засновани на реалистичној процени стратешког окружења колико и на идеалистичкој амбицији да се свет учини бољим. Трасирајући пут између Сцила изолационизма

„Принципијелни прагматизам ће водити нашу спољну политику у годинама које долазе.“

и Харибди непромишљеног интервенционизма, ЕУ ће се у свету ангажовати испољавајући одговорност према другима и осетљивост на непредвиђене ситуације. Принципијелни прагматизам ће водити нашу спољну политику у годинама које долазе.

Јединство

У једном све сложенијем свету померања глобалне моћи, као и њене дифузије, ЕУ мора да наступа уједињено. Никада није било толико значајно нити хитно да као Европљани градимо јединство – широм институција, држава и народа. Наше јединство никада раније није било угрожено у овој мери. Заједно ћемо моћи да постигнемо више него земље чланице које делују саме или на начин који није координисан. Не постоји сукоб

„Никада није било толико значајно нити хитно да као Европљани градимо јединство. Не постоји сукоб националних и европских интереса. Интересе које делимо можемо једино заступати тако што ћемо бити уједињени и деловати заједно.“

националних и европских интереса. Интересе које делимо можемо једино заступати тако што ћемо бити уједињени и деловати заједно. Само комбиновани утицај једне искрене уније може да има потенцијал да донесе безбедност, просперитет и демократију својим грађанима и направи позитиван помак у свету. Најбоље служимо интересима наших грађана кроз сврсисходно јединство међу земљама

чланицама и широм институција, као и кроз јединство у акцији и заједничком спровођењу кохерентних политика.

Ангажовање

У све повезанијем свету, ЕУ ће се обратити другима и с њима се заједнички ангажовати. У светлу глобалних ланаца вредности, технолошких достигнућа која напредују галопирајућом брзином и растућих миграција, ЕУ ће дати пун допринос светском тржишту и бити партнер у обликовању правила која га уређују. Унија не може да подигне покретне мостове како би одагнала претње које долазе споља. Повлачење из света нам само ускраћује прилике које међусобно повезан свет нуди.

„Унија не може да подигне покретне мостове како би одагнала претње које долазе споља. Повлачење из света нам само ускраћује прилике које међусобно повезан свет нуди.“

Угрожавање животне средине и мањак ресурса не познају границе, баш као и транснационални криминал и тероризам. Спољашње се не може одвајати од унутрашњег. У ствари, унутрашње политике се често и не баве ничим другим до последицама постојеће динамике на спољашњем плану. Уз све прилике, изазове и страхове која она доноси, међузависношћу ћемо управљати тако што ћемо се ангажовати широм света и сарађивати с њим.

Одговорност

У свету све већих трвења, ЕУ ће се руководити снажним осећајем одговорности. Не постоји чаробни штапић којим се решавају кризе: нема чистих рецепата за наметање решења другде. Међутим, одговорно ангажовање

„Ми ћемо одговорност преузети на првом месту у Европи и регионима у њеном суседству, у исто време се циљано ангажујући и на даљим одредницама. Деловаћемо глобално како бисмо решавали основне узроке конфликта и сиромаштва, те пружали снажну подршку недељивости и универзалности људских права.“

може донети позитивне промене. Ми ћемо стога деловати одмах у циљу спречавања сукоба, како бисмо могли и били спремни да реагујемо одговорно, али и одлучно на кризе и како бисмо олакшали договоре на локалном нивоу и обавезали се дугорочно. Ми ћемо одговорност преузети на првом месту у Европи и регионима у њеном суседству, у исто време се циљано ангажујући и на даљим одредницама. Деловаћемо глобално како бисмо решавали основне узроке конфликта и сиромаштва, те пружали снажну подршку недељивости и универзалности људских права.

Партнерство

ЕУ ће бити одговоран глобални чинилац, али одговорност се мора делити и она захтева инвестирање у наша партнерства. Међусобна одговорност ће бити принцип и водилја у унапређивању глобалног поретка заснованог на правилима.

„ЕУ ће бити одговоран глобални чинилац, али одговорност се мора делити и она захтева да инвестирамо у наша партнерства.“

Спровodeћи наше циљеве, обраћаћемо се државама, регионалним телима и међународним организацијама. Сарађиваћемо с кључним партнерима, земљама и регионалним групацијама чије погледе делимо. Партнерства ћемо склапати селективно са актерима чија нам је сарадња неопходна како бисмо обезбедили глобална јавна добра и решавали заједничке изазове. Продубићемо наша партнерства с цивилним друштвом и приватним сектором као кључним актерима умреженог света. Чинићемо то кроз дијалог и подршку, али и кроз неке иновативније облике ангажовања.

3. Приоритети наше спољне политике

У циљу промовисања наших заједничких интереса, придржавајући се јасних принципа, спроводићемо пет ширих приоритета.

3.1 Безбедност наше Уније

Глобална стратегија ЕУ почиње код куће. Деценијама је наша Унија грађанима омогућавала безбедност без преседана, демократију и напредак. У годинама пред нама ћемо радити на надградњи ових достигнућа. Ипак, данас тероризам, хибридне претње, климатске промене, економска нестабилност и

„Глобална стратегија ЕУ почиње код куће. За очување и развитак до сада постигнутог, од суштинске је важности да се направи велика промена. Преузете обавезе у погледу међусобне помоћи и солидарности морамо да преточимо у дела.“

енергетска несигурност угрожавају наше грађане и територију. За очување и развитак до сада постигнутог, од суштинске је важности да се направи велика промена. Како бисмо могли себи да гарантујемо сигурност, унапредимо ниво напретка и очувамо наше демократије, мораћемо да се оснажимо у областима безбедности и одбране, у потпуности поштујући људска права и владавину права. Преузете обавезе у погледу међусобне помоћи и солидарности морамо да преточимо у дела, дајући већи допринос европској колективној безбедности кроз пет линија деловања.

Безбедност и одбрана

Као Европљани морамо да преузмемо већу одговорност за нашу безбедност. Морамо да будемо спремни и способни да одвратимо спољашње претње, да одговоримо на њих и од истих се заштитимо. И док НАТО постоји како би заштитио своје чланице – од којих је већи део из Европе – од напада споља, Европљани морају да буду боље опремљени,

„Као Европљани морамо да преузмемо већу одговорност за нашу безбедност. Морамо да будемо спремни и способни да одвратимо спољашње претње, да одговоримо на њих и од истих се заштитимо.“

обучени и организовани како би одлучно допринели колективним напорима у том смислу, и могли да делују самостално уколико и када је то потребно. Одговарајући ниво амбиције и стратешке аутономије је важан за способност Европе да негује мир и очува безбедност у оквиру својих граница и ван њих.

Европљани морају да буду у могућности да заштите Европу, реагују на спољашње кризе, и пружају помоћ у развоју безбедносних и одбрамбених капацитета наших партнера, спроводећи ове задатке у сарадњи с другима. Уз управљање спољашњим кризама и изградњу капацитета, ЕУ такође треба да буде у могућности да пружа помоћ и заштити своје чланице кад оне то затраже, као и своје институције.

То подразумева да испуњавамо обавезе у погледу међусобне помоћи и солидарности и укључује решавање изазова који имају како унутрашњу, тако и спољашњу димензију, попут тероризма, хибридних претњи, високотехнолошке и енергетске безбедности, организованог криминала и управљања спољним границама. На пример, мисије и операције које се спроводе у оквиру Заједничке безбедносне и одбрамбене политике (ЗБОП)¹ могу да уз Европску обалску и граничну стражу и друге специјализоване агенције ЕУ раде на унапређењу заштите граница и поморске безбедности у циљу спашавања већег броја живота, борбе против прекограничног криминала и разбијања кријумчарских мрежа.

Када је реч о колективној одбрани, НАТО остаје примарни оквир за већину земаља чланица. У исто време, односи ЕУ и НАТО не могу да иду на штету безбедносној и одбрамбеној политици оних чланица које нису у НАТО-у. ЕУ ће из тог разлога продубити сарадњу са Северноатлантском алијансом у погледу комплементарности, синергије и пуног поштовања институционалног оквира, инклузивности и самосталности у

“ЕУ као безбедносна заједница треба да буде ојачана: европски безбедносно-одбрамбени напори треба да омогуће ЕУ да делује самостално, у исто време доприносећи акцијама и учествујући у њима у сарадњи с НАТО-ом.”

одлучивању. У том контексту, ЕУ као безбедносна заједница треба да буде ојачана: европски безбедносно-одбрамбени напори треба да омогуће ЕУ да делује самостално, у исто време доприносећи акцијама и учествујући у њима у сарадњи с НАТО-ом. Кредибилнија европска одбрана од суштинске је важности за здраво трансатлантско партнерство са Сједињеним Државама.

Земљама чланицама потребна су технолошка и индустријска средства како би стекле и одржале способности које доприносе њиховој оспособљености да делују самостално. И док одбрамбена политика и потрошња и даље представљају национални прерогатив, ниједна држава чланица не може себи да приушти да то ради индивидуално: ово захтева усклађене, кооперативне напоре. Из дубље одбрамбене сарадње рађају се интероперабилност, ефикасност, делотворност и поверење: она повећава обим улагања у одбрану. Развијање и одржавање одбрамбених способности захтева како инвестиције, тако и оптимизацију употребе националних ресурса кроз тешњу сарадњу.

ЕУ ће земљама чланицама пружити помоћ и повећати свој допринос европској безбедности и одбрани у складу с Оснивачким уговорима. Постепена синхронизација и узајамна адаптација националних циклуса планирања и пракси

1) CSDP – Common Security and Defence Policy

развоја способности могу да унапреде стратешко узајамно усклађивање земаља чланица. Средства Уније за подршку истраживању и технологијама у сфери одбране, као и мултинационалној сарадњи, кључан су предуслов за европске безбедносно-одбрамбене напоре потпомогнуте снажном европском одбрамбеном индустријом.

Борба против тероризма

На европском тлу и шире дошло је до терористичких напада великих размера. За борбу против тероризма кључне су веће инвестиције и солидарност. Из тог разлога ћемо подстицати већу размену информација и обавештајну сарадњу земаља чланица и агенција ЕУ. Ово подразумева заједничка упозорења о насилном екстремизму, мрежама терориста и страним борцима терористима, као и праћење и уклањање садржаја из

“ЕУ ће остати доследна својим вредностима на унутрашњем и спољашњем плану: то је најјачи противотров за насилни екстремизам којим располажемо.”

медија. Уз то, ЕУ ће подржавати брз опоравак земаља чланица у случају напада кроз појачане напоре у погледу безбедности снабдевања, заштите инфраструктуре од виталног значаја, као и јачања добровољног оквира за управљање високотехнолошким кризама. Продубљиваћемо рад на образовању, комуникацији, култури, младима и спорту како бисмо се супротставили насилном екстремизму. На борби против радикализације ћемо радити проширујући сарадњу са цивилним друштвом, друштвеним актерима, приватним сектором и жртвама тероризма, као и кроз међуверски и интеркултурни дијалог. Што је најважније од свега, ЕУ ће остати доследна својим вредностима на унутрашњем и спољашњем плану: то је најјачи противотров за насилни екстремизам којим располажемо. Такође ћемо даље развијати сарадњу у борби против тероризма, која се, између осталих, спроводи са Северном Африком, Блиским истоком, Западним Балканом и Турском уз поштовање људских права, и радити с партнерима широм света на размењивању добрих пракси и развијању заједничких програма за борбу против екстремног насиља и радикализације.

Високотехнолошка безбедност

ЕУ ће се више фокусирати на високотехнолошку безбедност, оспособљавајући ЕУ и помажући земљама чланицама да се заштите од високотехнолошких претњи, одржавајући отворен, слободан и сигуран виртуелни простор. Ово

подразумева јачање технолошких способности усмерених на ублажавање претњи и на отпорност кључне инфраструктуре, мрежа и услуга, као и редуковање високотехнолошког криминала. Ово даље подразумева јачање иновативних система информационо-комуникационе технологије који гарантују доступност и интегритет података, при том обезбеђујући безбедност у европском дигиталном простору кроз адекватне правилнике о локацијама за чување података и сертификацији дигиталних производа и услуга. То захтева да све области политике буду прожете високотехнолошким аспектима, јачајући високотехнолошке елементе мисија и операција у оквиру ЗБОП-а, и даље развијајући платформе за сарадњу. ЕУ ће подржати политичку, оперативну и техничку сарадњу у области високих технологија земаља чланица, најпре у управљању аналитиком о последицама, и неговању вршења заједничких процена ЕУ структура и надлежних институција држава чланица. На тај начин ће се унапредити сарадња у области високотехнолошке безбедности коју ЕУ има с кључним партнерима какви су САД и НАТО. Одговор који ЕУ пружа биће такође уграђен у снажна партнерства јавног и приватног сектора. Сарадња и размена информација међу земљама чланицама, институцијама, приватним сектором и цивилним друштвом може да негује заједничку културу високотехнолошке безбедности, подигне ниво припремљености на могуће високотехнолошко ометање и нападе.

Енергетска безбедност

Енергетска унија представља интегрисани напор за рад на унутрашњим и спољашњим димензијама европске енергетске безбедности. У складу с циљевима Енергетске уније, ЕУ ће настојати да диверзификује своје изворе енергије, руте и добављаче, нарочито у области снабдевања гасом, као и да промовише највише стандарде нуклеарне безбедности у трећим земљама. Нашом енергетском дипломатијом, јачаћемо односе с поузданим транзитним земљама и земљама произвођачима гаса широм света, и подржавати успостављање инфраструктуре како би се омогућило да диверзификовани извори допру до европских тржишта.

“Нашом енергетском дипломатијом, јачаћемо односе с поузданим транзитним земљама и земљама произвођачима гаса широм света, и подржавати успостављање инфраструктуре како би се омогућило да диверзификовани извори допру до европских тржишта.»

Међутим, обавезујући инфраструктурни споразуми са земљама које нису чланице ЕУ могу да имају различит утицај на безбедност снабдевања у оквиру Уније или да ометају функционисање унутрашњег енергетског тржишта. Зато ти споразуми

морају да буду транспарентни и било каква нова инфраструктура мора да буде у потпуности у складу с важећим правом ЕУ, укључујући Трећи енергетски пакет. На унутрашњем плану, ЕУ ће радити на постизању унутрашњег енергетског тржишта које је у потпуности функционално, фокусирати се на одрживу енергију и енергетску ефикасност, и кохерентно развијати проток у супротном смеру, интерконеције, инфраструктуру за складиштење течног природног гаса.

Стратешке комуникације

ЕУ ће унапредити своју стратешку комуникацију, инвестирајући у и удружујући јавну дипломатију широм различитих области, како би се спољна политика ЕУ повезала с грађанима и на бољи се начин представљала нашим партнерима. Унапредићемо конзистентност и брзину обавештавања о нашим принципима и поступцима. Такође ћемо пружати брзо, на чињеницама засновано оповргавање дезинформација. Наставићемо да негујемо отворено, истраживачки настројено медијско окружење у оквиру ЕУ и ван ње и сарађујемо с локалним актерима, користећи и друштвене мреже.

3.2 Државна и друштвена отпорност на нашем истоку и југу

У интересу је наших грађана да инвестирамо у отпорност држава и друштава на истоку која се протежу до Централне Азије, и на југу доле до Централне Африке. Нестабилност изван наших граница угрожава све наше виталне интересе. Насупрот томе, отпорност - способност држава и друштава да се реформишу, успевајући тако да издрже и опораве се од унутрашњих и спољашњих криза - погодује нама

“У интересу је наших грађана да инвестирамо у отпорност држава и друштава на истоку која се протежу до Централне Азије, и доле на југу до Централне Африке. Отпорно друштво у којем су присутни демократија, поверење у институције и одржив развој лежи у срцу једне отпорне државе.”

и земљама региона који нас окружују, сејући на тај начин семе одрживог раста и динамичних друштава. Заједно са својим партнерима, ЕУ ће стога промовисати отпорност у околним регионима. Отпорна држава је безбедна држава, а безбедност је кључ напретка и демократије. Али, и обрнуто је тачно. Како бисмо осигурали одрживу безбедност, нећемо подржавати само државне институције. Како се наводи у Циљевима одрживог развоја, отпорност представља шири концепт који обухвата све појединце и целокупно друштво. Отпорно друштво у

којем су присутни демократија, поверење у институције и одржив развој лежи у срцу једне отпорне државе.

Политика проширења

Све европске државе које поштују и промовишу вредности садржане у нашим Оснивачким уговорима могу поднети захтев за чланство у Унији. Веродостојна политика проширења, заснована на строгим и праведним условима, представља незаменљиво средство у повећању отпорности унутар ових земаља,

„Веродостојна политика проширења представља стратешку инвестицију у европску безбедност и просперитет и већ је много допринела миру у некадашњим областима захваћеним ратом.“

старајући се да модернизација и демократизација напредују у складу са приступним критеријумима. Веродостојна политика проширења представља стратешку инвестицију у европску безбедност и просперитет и већ је много допринела миру у некадашњим областима захваћеним ратом.

У оквиру актуелне политике проширења, ЕУ, Западни Балкан и Турска деле изазове миграција, енергетске безбедности, тероризма и организованог криминала. Они се могу решити само заједничким радом. Ипак, отпорност ових земаља се не може узети здраво за готово. ЕУ ужива јединствен утицај у свим тим земљама. Стога је стратешки изазов за ЕУ промовисање политичких реформи, владавине права, економске конвергенције и добросуседских односа на Западном Балкану и у Турској, доследно тежећи сарадњи широм различитих сектора.

Политика ЕУ према државама кандидатима ће наставити да се базира на јасном, стриктном и праведном процесу приступања. Фокусираће се најпре на основне захтеве за чланство и истицаће већи увид у реформе, јасније реформске захтеве и повратне информације из Европске комисије и земаља чланица, као и из локалних цивилних друштава. Истовремено, подршка ЕУ и сарадња са овим земљама морају створити конкретне бенефиције већ данас и морају бити добро пренете. То подразумева сарадњу у борби против тероризма, реформи сектора безбедности, миграцијама, инфраструктури, енергетици и клими, продубљивању међуљудских контаката и новом прилагођавању неких облика помоћи ЕУ с циљем видљивог побољшања добробити грађана.

Наши суседи

Држава и друштвена отпорност су наш стратешки приоритет у суседству. Многи људи у оквирима Европске политике суседства на југу и на истоку желе да изграде ближе односе са Унијом. Наша дуготрајна моћ привлачности може да подстакне трансформације и није усмерена против ниједне државе. У овој групи се тренутно налазе државе као што су Тунис и Грузија, чији би успех као напредних, мирних и стабилних демократија могао да одјекне широм њихових региона. Европска политика суседства се поново посветила источном партнерству и оним земљама јужног Медитерана које желе да развију јаче односе са нама. Подржаваћемо те земље у примени споразума о асоцијацији, укључујући Свеобухватне зоне слободне трговине (DCFTAs²). Такође ћемо креативно размишљати о даљем продубљивању посебно скројених партнерстава. Могућности укључују стварање економске зоне са државама које примењују DCFTAs, проширење Трансевропске мреже и Енергетске заједнице, као и изградњу физичких и дигиталних веза. Друштвене везе ће такође бити ојачане путем повећане мобилности, културно-образовних размена, истраживачке сарадње и платформи цивилног друштва. Пуно учешће у програмима и агенцијама ЕУ ће се наставити заједно са стратешким дијалогом, с циљем утемељења пута за даље учешће тих земаља у Заједничкој безбедносној и одбрамбеној политици.

Отпорност је стратешки приоритет широм истока и југа ЕУ, у земљама које желе јаче везе са ЕУ, као и у онима – унутар и изван Европске политике суседства – које то не желе. ЕУ ће подржавати различите путеве отпорности на истоку и југу, фокусирајући се на најакутније димензије нестабилности и циљајући на оне које могу да направе значајну разлику.

Отпорност у регионима који нас окружују

ЕУ ће тежити вишестраном приступу отпорности у регионима који је окружују. Док су репресивне државе суштински крхке на дуге стазе, постоји много начина за изградњу инклузивних, напредних и безбедних друштава. Ми ћемо, стога, тежити посебно прилагођеним политикама подршке инклузивном и одговорном управљању, кључним како за борбу против тероризма, корупције и организованог криминала тако и за заштиту људских права. Репресија гуши вентиле за испољавање незадовољства и маргинализује заједнице. ЕУ ће, стога, промовисати људска права кроз дијалог и подршку, чак и у најтежим случајевима. Ми ћемо упорно тежити напретку у заштити људских права кроз дугорочно ангажовање. Тражићемо локалне, на правима засноване приступе реформисању сектора правосуђа, безбедности и одбране, и подржаваћемо крхке државе у изградњи капацитета, укључујући област високих технологија. Користећи развој, дипломатију и ЗБОП, радићемо на томе да наши напори

2) DCFTAs – Deep and Comprehensive Free Trade Areas

за реформисање сектора безбедности омогуће и ојачају капацитете наших партнера за успостављање безбедности унутар владавине права. Сарађиваћемо са осталим међународним актерима и координисати наш рад на изградњи капацитета нарочито са УН-ом и НАТО-ом.

„Одражавајући Циљеве одрживог развоја, ЕУ ће усвојити удружени приступ хуманитарним, развојним, миграционим, трговинским, инвестиционим, инфраструктурним, образовним, здравственим и истраживачким политикама и побољшаће хоризонталну повезаност ЕУ и земаља чланица. Такође ћемо неговати друштвену отпорност путем продубљивања рада у областима образовања, културе и младих, ради подстицања плурализма, коегзистенције и поштовања.“

Државе су отпорне када друштва осећају да су боље стојећа и да имају наду у будућност. Одражавајући Циљеве одрживог развоја, ЕУ ће усвојити удружени приступ хуманитарним, развојним, миграционим, трговинским, инвестиционим, инфраструктурним, образовним, здравственим и истраживачким политикама и побољшаће хоризонталну повезаност ЕУ и земаља чланица. Борићемо се против сиромаштва и неједнакости, проширићемо приступ јавним услугама и социјалном осигурању и залагаћемо се за пристојне услове и могућности за рад, нарочито за жене и младе. Неговаћемо окружење које омогућава нове економске подухвате, запослење и инклузију маргинализованих група. Развојни фондови треба да буду катализатори за стратешке инвестиције кроз јавно-приватна партнерства, да подстичу одрживи раст, отварање радних места и трансфер вештина и технологија. Користићемо наше трговинске споразуме да подупремо одрживи развој, заштиту људских права и управљање засновано на правилима.

Друштвена отпорност ће бити ојачана продубљеним односима са цивилним друштвима, највише у напорима да се владе прогласе одговорним. Више ћемо се обраћати организацијама културе, верским заједницама, социјалним партнерима и браниоцима људских права и говорићемо против смањења простора за цивилно друштво, укључујући кршење слободе говора и удруживања. Позитивне промене се могу неговати само унутар своје средине и могу им бити потребне године за остваривање. Наша посвећеност грађанском друштву ће стога бити дугорочна. Такође ћемо неговати друштвену отпорност и кроз темељнији рад у областима образовања, културе и младих, ради подстицања плурализма, коегзистенције и поштовања.

На крају, ЕУ ће се залагати за појачање енергетске отпорности и отпорности животне средине. Енергетска транзиција је један од већих изазова у регионима

у окружењу, али се он мора правилно водити да би се избегло распаљивање друштвених тензија. Климатске промене и деградација животне средине заоштравају потенцијалне конфликте у контексту њиховог утицаја на ширење пустиња, деградацију земљишта и несташицу воде и хране. Опонашајући реформске напоре безбедносног сектора, реформске политике сектора енергетике и животне средине могу помоћи партнерским државама на путу енергетске транзиције и климатских активности. Таквим напорима охрабрићемо либерализацију енергије, развој обновљиве енергије, бољу регулацију и трансфер технологије, уз ублажавање и адаптацију климатских промена. Такође ћемо подржавати владе у развијању одрживих одговора на производњу хране и употребу воде и енергије кроз развојну, дипломатску и научну сарадњу.

Делотворнија политика миграција

Посебни фокус нашег рада на отпорности биће усмерен на државе порекла и транзита миграната и избеглица. Значајно ћемо појачати хуманитарне напоре у овим државама, са фокусом на образовање, жене и децу. Заједно са државама порекла и транзита развићемо заједничке и прилагођене приступе миграцијама, укључујући развој, дипломатију, мобилност, легалну миграцију, управљање границама, реадмисију и повратак. Путем развоја повереничких фондова, превентивне дипломатије и посредовања, радићемо са земљама порекла на решавању и превенцији изворних узрока расељења, у управљању миграцијама и борби против прекограничног криминала. Подржаваћемо транзитне земље кроз побољшање капацитета за прихват и азил, као и радом на образовању миграната, обуци за рад и пружање прилика да зараде за живот. Морамо зауставити нерегуларан прилив тако што ћемо повратак учинити ефикаснијим, и створити регуларне канале за мобилност људи.

„Заједно са државама порекла и транзита развићемо заједничке и прилагођене приступе миграцијама, укључујући развој, дипломатију, мобилност, легалну миграцију, управљање границама, реадмисију и повратак. Радићемо са нашим међународним партнерима у омогућавању заједничке глобалне одговорности и солидарности.“

Ово значи јачање и примену постојећих правних и циркуларних канала за миграције. То значи и рад на ефикаснијем заједничком европском систему азила, који подржава право на азил путем омогућавања безбедног, регулисаног и легалног доласка избеглица које траже међународну заштиту у ЕУ. Истовремено ћемо радити са нашим међународним партнерима у омогућавању заједничке глобалне одговорности и солидарности. У погледу управљања миграцијама,

успоставићемо ефикасније партнерство са агенцијама УН-а, новим актерима, регионалним организацијама, грађанским друштвом и локалним заједницама.

3.3 Интегрисани приступ конфликтима и кризама

Све више уочавамо крхке државе како се распадају у насилним конфликтима. Ове кризе и неописиво насиље и људска патња који настају из њих прете нашим виталним заједничким интересима. ЕУ ће се укључити на практичан и принципијелан начин у изградњу мира, концентришући напоре на суседне регионе према истоку и југу, док разматра ангажовање у удаљенијим областима на нивоу појединачних случајева. ЕУ ће неговати безбедност људи путем интегрисаног приступа.

Сви ови сукоби показују више димензија – од безбедносних до родних, од управљачких до економских. Од кључне је важности примена мулти-димензионалног приступа употребом свих расположивих политика и инструмената усмерених на превенцију, управљање и решавање конфликта. Али оквир „свеобухватних приступа“ ће се и даље ширити. Нема брзих решења за било који од ових конфликта. Искуства у Сомалији, Малију, Авганистану и другде наглашавају њихову дуготрајну природу. ЕУ ће стога тежити вишефазном приступу, делајући у свим фазама конфликтног циклуса. Улагаћемо у превенцију, решавање и стабилизацију и избегаваћемо прерани престанак ангажовања онда када нова криза избије на неком другом месту. ЕУ ће, стога, наставити са даљим ангажманом у решавању дуготрајних сукоба у земљама Источног партнерства. Ниједан од ових конфликта се не одвија на једном једином нивоу управљања. Сукоби као они у Сирији и Либији често настају на локалу, али национална, регионална и глобална димензија коју поприме их чини толико комплексним. ЕУ ће, отуда, тежити вишеслојном приступу конфликтима који се одвијају на локалном, националном, регионалном и глобалном нивоу. На крају, ниједан од ових сукоба ЕУ не може решити самостално. Развијаћемо мултилатерални приступ који укључује све актере присутне у конфликту

„ЕУ ће се укључити на практичан и принципијелан начин у изградњу мира, концентришући напоре на суседне региона према истоку и југу, док разматра ангажовање у удаљенијим областима на нивоу појединачних случајева. Тежићемо вишеслојном приступу конфликтима који је одвијају на локалном, националном, регионалном и глобалном нивоу; мултилатералном приступу који укључује све актере присутне у конфликту који су потребни за његово решавање.“

који су потребни за његово решавање. Систематичније ћемо склапати партнерства на терену са регионалним и међународним организацијама, билатералним донаторима и цивилним друштвом. Већа сарадња ће се такође тражити на регионалним и међународним нивоима. Одрживи мир може бити постигнут једино путем свеобухватних споразума укореењених у широко, дубоко и трајно регионално и међународно партнерство.

Превентивни мир

Већ је дуго познато да је превенција конфликта ефикаснија и делотворнија него укључивање у кризе након настанка. Када дође до сукоба, он најчешће временом постаје све сложенији. ЕУ има добре резултате у превентивној изградњи мира и дипломатији. Стога ћемо удвостручити напоре у превенцији и праћењу главних узрока, као што су кршење људских права, неједнакост, искоришћеност ресурса и климатске промене, које представљају растућу претњу у виду несташице воде и хране, пандемије и расељења.

Рано упозорење је од мале користи уколико га не прати рано деловање. Ово подразумева редовно извештавање и упућивање предлога Савету, ангажовање у превентивној дипломатији и посредовање преко Делегација ЕУ и специјалних изасланика, као и продубљивање партнерстава са цивилним друштвом. Морамо развити политичку културу ранијег деловања као одговор на ризик од насилног сукоба.

Безбедност и стабилизација

ЕУ ће се систематичније ангажовати у безбедносној димензији тих сукоба. Европска безбедност и одбрана морају, потпуно у складу са међународним правом, постати боље опремљене за изградњу мира, гарантовање безбедности и заштиту људских живота, пре свега цивила. ЕУ мора бити способна да на кризу одговори брзо, одговорно и одлучно, нарочито у борби против тероризма.

„Европска безбедност и одбрана морају постати боље опремљене за изградњу мира, гарантовање безбедности и заштиту људских живота, пре свега цивила. ЕУ мора бити способна да на кризу одговори брзо, одговорно и одлучно, нарочито у борби против тероризма.“

Мора бити способна да омогући безбедност када дође до мировних споразума и када се успоставе прелазне владе, или је њихово успостављање у току. Када

не дође до споразума, ЕУ треба да буде спремна да подржи и потпомогне консолидовање локалног прекида ватре, стварајући пут за грађење капацитета. Истовремено, кохерентном употребом међународних и спољних политика, ЕУ мора да спречи преливање несигурности која може настати од таквих сукоба, у распону од илегалне трговине и кријумчарења до тероризма.

Када се створе изгледи за стабилизацију, ЕУ мора да омогући легитимним институцијама да брзо испоруче основне услуге и безбедност локалном становништву, смањујући ризик од повратка насиљу и допуштајући повратак расељеним лицима. Стога ћемо тежити премошћавању јаза у нашем реаговању од окончања насиља до дугорочног опоравка и тежићемо развијању двоструког – безбедносног и развојног – карактера нашег ангажовања.

Решавање конфликта

Свака држава у конфликту мора да изгради свој сопствени друштвени уговор између државе и њених грађана. Унија подржава такве напоре, подстицањем инклузивног управљања на свим нивоима. Када је „центар“ разорен, функционисање искључиво са врха надоле има ограничени утицај. Инклузивно политичко решење захтева деловање на свим нивоима. Кроз ЗБОП, развој и наменске финансијске инструмента спојићемо напоре са врха надоле и одоздо према горе, подстичући модуле одрживе државности укорене у локалним агенцијама. Рад на локалном нивоу – на пример са локалним властима и општинама – може помоћи у испоручивању основних услуга грађанима и уз то омогућава дубље ангажовање са укореним цивилним друштвом. Рад у овом правцу такође унапређује наше локално знање, помаже нам да направимо разлику између оних група са којима ћемо комуницирати без подршке и оних које ћемо активно подржавати као поборнике људске безбедности и помирења.

ЕУ ће такође подстицати инклузивно управљање на свим нивоима кроз посредовање и подршку. Истовремено, развијаћемо креативнији приступ дипломатији. То такође значи промовисање улоге жена у мировним напорима – од примене Резолуције СБ УН о женама, миру и безбедности до побољшања унутрашње равнотеже међу половима у ЕУ. Оно захтева систематичније прибегавање културној, међуверској, научној и економској дипломатији у конфликтним подручјима.

Политичка економија мира

ЕУ ће неговати простор у којем легитимна економија може да се укорени и консолидује. Усред насилних сукоба, ово значи обезбеђивање приступа хуманитарној помоћи ради снабдевања основним намирницама и услугама.

„Политичка економија мира захтева већу синергију између хуманитарне и развојне помоћи, каналисање наше подршке у обезбеђивању здравља, образовања, заштите, основних намирница и легитимног запослења.“

То такође значи рад на раскиду са ратном политичком економијом и стварање могућности за постојање легитимног живота. Ово захтева већу синергију између хуманитарне и развојне помоћи, каналисање наше подршке у обезбеђивању здравља, образовања, заштите, основних намирница и легитимног запослења. Када се ове могућности за стабилизацију јаве, трговина и развој – радећи у синергији – могу да подупру дугорочну изградњу мира.

Рестриктивне мере, удружене са дипломатијом, чине кључно средство за постизање мировних промена. Оне могу да имају кључну улогу у одвраћању, спречавању конфликта и њиховом решавању. Паметне санкције, у складу са међународним правом и правом ЕУ, пажљиво се калибрирају и посматрају као знак подршке легитимној економији и избегавању наношења штете локалним друштвима. Да би се борила против криминалне ратне економије, ЕУ такође мора да модернизује своју политику о контроли извоза робе двоструке намене и да се бори против илегалне трговине културним добрима и природним богатствима.

3.4 Кооперативни регионални пореци

У свету ухваћеном између глобалних притисака и локалног потиска, регионална динамика избија у први план. Као сложене мреже моћи, интеракције и идентитета, региони представљају критичне просторе управљања у свету без центра. Добровољни облици регионалног управљања нуде државама и народима могућност да боље решавају безбедносне проблеме, убирају економску добит глобализације, потпуније исказују своју културу и идентитет и да пројектују утицај у светској политици. Ово је основни разлог за сопствени мир

„Ово је основни разлог за сопствени мир и развој ЕУ у XXI веку. Због тога ћемо ми промовисати и подржавати кооперативне регионалне поретке широм света, чак и у областима са највише подела.“

и развој ЕУ у XXI веку. Због тога ћемо ми промовисати и подржавати кооперативне регионалне поретке широм света, чак и у областима са највише подела. Регионални пореци немају јединствени облик. ЕУ ће подржавати регионалне организације где је то могуће и када је у складу са нашим интересима. Нећемо тежити томе да извозимо наш модел, већ да тражимо узајамну инспирацију

у различитим регионалним искуствима. Кооперативне регионалне поретке, међутим, не стварају само организације. Њих сачињава комбинација билатералних, подрегионалних, регионалних и међурегионалних односа. Они такође имају улогу глобалних актера међусобно повезаних са напорима сарадње у регионалном власништву. Заједно, они се могу бавити транснационалним конфликтима, изазовима и приликама. ЕУ покрећу конкретни циљеви у различитим регионима света. Ми ћемо улагати у односе сарадње широм свих региона, ради подстицања заједничке глобалне одговорности.

Европски безбедносни поредак

Суверенитет, независност и територијални интегритет држава, неповредивост граница и мирно решавање спорова чине кључне елементе европског безбедносног поретка. Ови принципи се примењују на све државе унутар и изван граница ЕУ.

Међутим, мир и стабилност у Европи нису више константа. Кршење међународног права од стране Русије и дестабилизација Украјине, поврх дуготрајних конфликта у широј црноморској области, довели су у питање саму суштину европског безбедносног поретка. ЕУ ће стајати уједињено у подржавању међународног права, демократије, људских права, сарадње и права сваке државе да слободно бира своју будућност.

Управљање односима са Русијом представља кључни стратешки изазов. Доследан и уједињен приступ мора остати камен темељац политике ЕУ према Русији. Значајне промене у односима ЕУ и Русије су условљене пуним поштовањем међународног права и принципа који подупиру европски безбедносни поредак, укључујући Хелсиншки завршни акт и Париску повељу. Нећемо признати илегално припајање Крима од стране Русије, нити ћемо прихватити дестабилизацију источне Украјине. Ојачаћемо ЕУ, повећаћемо отпорност наших источних суседа и подржаћемо њихово право да слободно одреде свој однос према ЕУ. Истовремено, ЕУ и Русија су међусобно зависне. Стога ћемо ступити у разговор са Русијом о неслагањима и сарадњи уколико и када се наши интереси преклопе.

„Значајне промене у односима ЕУ и Русије су условљене пуним поштовањем међународног права. Истовремено, ступићемо у разговор са Русијом о неслагањима и сарадњи уколико и када се наши интереси преклопе.“

Поред оних спољнополитичких питања у којима тренутно сарађујемо, могуће је селективно ангажовање и око питања од европског интереса, укључујући климу,

Арктик, поморску безбедност, образовање, истраживање и прекограничну сарадњу. Ангажовање такође треба да обухвати дубље друштвене везе путем омогућавања путовања за студенте, цивилно друштво и пословне људе.

ЕУ ће неговати сарадњу са Саветом Европе и Организацијом за европску безбедност и сарадњу, обухватајући цео регион. ОЕБС, као организација која обухвата целу Европу и протеже се до Централне Азије помоћу трансатлантске везе, налази се у центру европског безбедносног поретка. ЕУ ће јачати свој допринос у оквиру ОЕБС-а и сарадњу са овом организацијом као стубом европске безбедности.

Миран и просперитетан Медитеран, Блиски исток и Африка

Медитеран, Блиски Исток и делови подсахарске Африке су у превирању чији ће се исход вероватно разјаснити тек за неколико деценија. Решавање конфликта и промовисање развоја и људских права на југу су од суштинског значаја за решавање опасности од тероризма, изазова демографије, миграције и климатских промена, као и за коришћење прилике за заједнички просперитет. ЕУ ће појачати своју подршку и сарадњу

“Подстицаћемо дијалог и преговарање о регионалним сукобима попут оних у Сирији и Либији. У погледу палестинско-израелског сукоба, ЕУ ће блиско сарађивати са Квартетом, Арапском лигом и свим кључним актерима како би се сачували изгледи за одрживо решење о две државе засновано на линијама из 1967. године са еквивалентним разменама територије, и како би се поново створили услови за суштинске преговоре.”

са регионалним и под-регионалним организацијама у Африци и на Блиском Истоку, као и са функционалним кооперативним форматима у том региону. Међутим, регионалне организације се не баве свим релевантним динамикама, а неке одражавају постојеће пукотине. Стога ћемо бити и флексибилни као бисмо помогли у премошћавању подела и дали подршку регионалним играчима у постизању конкретних резултата. Ово ће се постићи активирањем наших билатералних и мултилатералних политика и оквира, као и сарадњом са цивилним друштвом у региону.

ЕУ ће следити пет линија деловања. Прво, у Магребу и на Блиском Истоку, ЕУ ће подржати функционалну мултилатералну сарадњу. Подржаћемо практичну сарадњу, и кроз Унију за Медитеран, по питањима као што су безбедност граница,

нелегална трговина, борба против тероризма, неширење нуклеарног оружја, безбедност воде и хране, енергетика и клима, инфраструктура и управљање катастрофама. Подстицаћемо дијалог и преговарање о регионалним сукобима попут оних у Сирији и Либији. Када је реч о палестинско-израелском сукобу, ЕУ ће блиско сарађивати са Квартетом, Арапском лигом и свим кључним актерима како би се сачували изгледи за одрживо решење о две државе засновано на линијама из 1967. године са еквивалентним разменама територије, и како би се поново створили услови за суштинске преговоре. ЕУ ће исто тако промовисати пуно поштовање европског и међународног права у продубљивању сарадње са Израелом и са палестинским властима.

Друго, ЕУ ће продубити секторску сарадњу са Турском, тежећи да учврсти турску демократију у складу са својим критеријумима за приступање, укључујући нормализацију односа са Кипром. ЕУ ће стога наставити процес приступања – држећи се стриктних и фер услова приступања – и доследно се ангажовати у дијалогу о борби против тероризма, регионалној безбедности и избеглицама. Радићемо и на модернизованој царинској унији и визној либерализацији, и сарађивати даље са Турском у области образовања, енергетике и транспорта.

Треће, ЕУ ће наставити избалансирано ангажовање у Заливу. Наставиће да сарађује са Саветом за сарадњу у Персијском заливу (ГЦЦ) и појединачним заливским земљама. Ослањајући се на нуклеарни споразум са Ираном и његову примену, постепено ће укључити Иран у области као што су трговина, истраживања, животна средина, енергетика, борба против нелегалне трговине, миграције и друштвене размене. Продубиће дијалог са Ираном и земљама ГЦЦ-а о регионалним сукобима, људским правима и борби против тероризма, настојећи да спречи ширење постојећих криза и отвори простор за сарадњу и дипломатију.

“Продубићемо дијалог са Ираном и земљама ГЦЦ-а о регионалним сукобима, људским правима и борби против тероризма, настојећи да спречимо ширење постојећих криза и отворимо простор за сарадњу и дипломатију.”

Четврто, у светлу растућег међусобног повезивања Севера и подсахарске Африке, као и Рога Африке и Блиског истока, ЕУ ће подржати сарадњу широм ових под-региона. Ово укључује подстицање односа у троуглу Црвеног мора између Европе, Рога и Залива како би се суочили са заједничким безбедносним изазовима и економским могућностима. То значи систематско решавање прекограничне динамике у Северној и Западној Африци, регионима Сахела и језера Чад кроз ближе везе са Афричком унијом, Економском заједницом западноафричких држава и Г5 Сахела.

На крају, улагаћемо у мир и развој у Африци као да се ради о улагању у нашу властиту безбедност и просперитет. Интензивираћемо сарадњу и подршку Афричкој унији, као и Економској заједници западноафричких држава, међувладином органу за развој у источној Африци, и Источноафричкој заједници, између осталих. Морамо уложити више напора како бисмо стимулисали економски раст и запошљавање у Африци. Споразуми о економском партнерству могу подстаћи афричку интеграцију и мобилност, и охрабрити пуно и равноправно учешће Африке у глобалним ланцима вредности. Исто тако потребан је и квантни скок у европским улагањима у Африци за подршку одрживом развоју.

“Улагаћемо у мир и развој у Африци као да се ради о улагању у нашу властиту безбедност и просперитет. Морамо уложити више напора како бисмо стимулисали економски раст и запошљавање у Африци.”

Градићемо јаче везе између наше трговине, развоја и безбедносне политике у Африци, и здружити напоре на плану развоја са радом у области миграција, здравства, образовања, енергетике и климе, науке и технологије, нарочито да бисмо побољшали безбедност хране. Наставићемо да подржавамо мировне и безбедносне напоре у Африци, и да помажемо рад афричких организација на превенцији конфликта, у борби против тероризма и организованог криминала, миграција и управљања границом. То ћемо чинити дипломатским средствима, преко Заједничке безбедносне и одбрамбене политике и развоја, као и преко фондова за подршку регионалним стратегијама.

Ближи Атлантук

ЕУ ће и даље улагати у јаке везе преко Атлантика, како на северу тако и на југу. Чврсто трансатлантско партнерство преко НАТО-а и са Сједињеним Америчким Државама и Канадом помаже нам да јачамо отпорност, да решавамо сукобе и да доприносимо ефикасном глобалном управљању. НАТО је, за своје чланове, темељ евроатлантске безбедности скоро 70 година. И даље је

“ЕУ ће и даље улагати у јаке везе преко Атлантика, како на северу тако и на југу. Чврсто трансатлантско партнерство нам помаже да јачамо отпорност, да решавамо сукобе и да доприносимо ефикасном глобалном управљању.”

најјачи и најефикаснији војни савез на свету. ЕУ ће продубити своје партнерство са НАТО-ом кроз координисани развој одбрамбене способности, паралелне и синхронизоване вежбе, и међусобно појачавајући активности за изградњу капацитета наших партнера, како би се борили против хибридних и високотехнолошких претњи, и промовисали поморску безбедност.

Са САД, ЕУ ће тежити Трансатлантском трговинском и инвестиционом партнерству (ТТИП). Као што је то случај са Свеобухватним економским и трговинским споразумом (ЦЕТА) са Канадом, ТТИП показује трансатлантску посвећеност заједничким вредностима и сигнализира нашу спремност да се настави амбициозна трговинска агенда заснована на правилима. На ширем плану безбедности, САД ће и даље бити наш основни партнер. ЕУ ће продубити сарадњу са САД и Канадом у управљању кризама, борби против тероризма, високотехнолошког криминала, у вези са миграцијама, енергетиком и климом.

У ширем атлантском простору, Унија ће проширити сарадњу и изградити јаче партнерство са Латинском Америком и Карибима, заснованим на заједничким вредностима и интересима. Развиће мултилатералне односе са Заједницом латиноамеричких и карипских држава (ЦЕЛАЦ) и са различитим регионалним групацијама сходно њиховим конкурентним предностима. Појачаћемо политички дијалог и сарадњу у области миграција, поморске безбедности и заштите живота у океану, климатских промена и енергетике, разоружања, неширења нуклеарног оружја и контроле наоружања, и борбе против организованог криминала и тероризма. Наставићемо споразум о слободној трговини са Меркосуром, појачати политички дијалог и Споразум о сарадњи са Кубом, и улагати у дубље друштвено-економске везе са латиноамеричким и карипским земљама кроз визне олакшице, размене студената, братимљења, сарадњу у истраживању и техничке пројекте. Исто тако активно ћемо подржати преговарање и спровођење мировних споразума у региону, као што радимо у Колумбији.

Повезана Азија

Постоји директна веза између европског просперитета и азијске безбедности. У светлу економске важности коју Азија представља за ЕУ и обрнуто, мир и стабилност у Азији представљају предуслов нашег просперитета. Продубићемо економску дипломатију и повећати нашу безбедносну улогу у Азији.

ЕУ ће ангажовати Кину на основу поштовања владавине права, како у земљи тако и у иностранству. Применићемо кохерентан приступ настојањима Кине да се повеже са западом тако што ћемо максимално искористити потенцијал Платформе повезивања ЕУ и Кине, као и оквира Састанка Азије и Европе (АСЕМ) и ЕУ-АСЕАН. Исто тако, ЕУ ће продубити трговинску размену и инвестиције са Кином, тражећи једнаке услове, одговарајућу заштиту права интелектуалне својине,

“ЕУ ће продубити трговинску размену и инвестиције са Кином, тражећи једнаке услове, одговарајућу заштиту права интелектуалне својине, већу сарадњу у врхунској технологији, и дијалог о економској реформи, људским правима и активностима у погледу климе.”

већу сарадњу у врхунској технологији, и дијалог о економској реформи, људским правима и активностима у погледу климе. Паралелно с тим, ЕУ ће продубити своју економску дипломатију у региону, радећи у правцу амбициозних споразума о слободној трговини са стратешким партнерима као што су Јапан и Индија, као и државе чланице АСЕАН-а, с циљем евентуалног склапања споразума између Европске уније и АСЕАН-а.

Такође ћемо развити више политички заокружен приступ Азији, тежећи да дамо већи практичан допринос азијској безбедности. Проширићемо наша партнерства и у погледу безбедности са Јапаном, Републиком Корејом, Индонезијом и другима. Наставићемо да подржавамо изградњу државе и процес помирења у Авганистану заједно са нашим регионалним и међународним партнерима. Промовисаћемо неширење нуклеарног оружја на корејском полуострву. У источној и југоисточној Азији, подржаћемо слободу пловидбе, имати чврст став у погледу поштовања међународног права, укључујући право мора и његове арбитражне поступке, и подстицати мирно решавање поморских спорова. Помагаћемо изградњу поморских капацитета и подржати регионалну безбедносну архитектуру са АСЕАН-ом на челу. У Централној и Јужној Азији, продубићемо сарадњу у борби против тероризма, борби против нелегалне трговине и миграција, и побољшаћемо саобраћај, трговину и енергетску повезаност. Широм индопацифичког и источноазијског региона, ЕУ ће промовисати људска права и подржати демократску транзицију као, на пример, у Мјанмару / Бурми.

Кооперативни Арктик

Пошто су три државе чланице и две чланице Европског економског простора арктичке државе, ЕУ има стратешки интерес на Арктику који је и даље област ниске напетости, са сталном сарадњом коју обезбеђује Арктички савет, правни оквир који добро функционише, и чврстом политичком и безбедносном сарадњом. Томе ће ЕУ допринети кроз повећан рад на активностима у погледу климе и истраживања животне средине, одрживог развоја, телекомуникација, тражења и спасавања, као и конкретном сарадњом са арктичким државама, институцијама, аутохтоним народима и локалним заједницама.

3.5 Глобално управљање за 21. век

Без светских норми и средстава за њихово спровођење, мир и безбедност, просперитет и демократија – наши витални интереси – су у опасности. Вођена вредностима на којима је основана, Европска унија је посвећена светском поретку заснованом на међународном праву, укључујући принципе Повеље УН, који обезбеђују мир, људска права, одрживи развој и трајан приступ

“Европска унија је посвећена светском поретку заснованом на међународном праву, укључујући принципе Повеље УН. Ова обавеза је преточена у настојање да се постојећи систем трансформише, а не само да се он очува.”

глобалним добрима. Ова обавеза је преточена у настојање да се постојећи систем трансформише, а не само да се он очува. ЕУ ће се залагати за јаке Уједињене нације као стуб мултилатералног поретка заснованог на правилима, и развити глобално координисане одговоре са међународним и регионалним организацијама, државама и недржавним актерима.

Реформисање

Посвећеност глобалном управљању мора да се преточи у одлучност за реформисање УН, укључујући и Савет безбедности и Међународне финансијске институције. Опирање променама носи ризик да такве институције почну да се урушавају и да се појаве алтернативне групације на штету свих држава чланица ЕУ. ЕУ ће подржати принципе репрезентативности, субјективне и објективне одговорности, ефикасности и транспарентности. Практично значење тих принципа биће разрађено од случаја до случаја. Наставићемо да тражимо од чланова Савета безбедности УН да не гласају против веродостојних предлога резолуција о благовременој и одлучујућој акцији за спречавање или окончање масовних зверстава. Преко мултилатералних форума, а посебно УН, међународних финансијских институција и међународних правосудних организација, ЕУ ће ојачати свој глас и стећи већу видљивост и кохезију. Радићемо како би се повећало јединствено представљање еврозоне у Међународном монетарном фонду.

Инвестирање

Веровање у Уједињене нације значи улагање у њих, нарочито у њихове мировне, посредничке, миротворне и хуманитарне функције. ЕУ и њене земље чланице,

које су прве по висини доприноса хуманитарним агенцијама УН, још ће више улагати у њихов рад. ЗБОП би могао још да помогне и допуни мировне операције УН кроз премошћавање, стабилизацију или друге операције. ЕУ ће такође појачати синергију са напорима УН за изградњу мира, кроз већу координацију у планирању, распоређивању и повлачењу мисија за изградњу капацитета ЗБОП у нестабилним окружењима.

Имплементација

ЕУ ће својим примером предводити спровођење обавеза у погледу одрживог развоја и климатских промена. Она ће повећати ниво инвестиција у климатска питања, заступати на мултилатералним форумима увођење климатских питања у главне токове, подићи ниво амбиција за спровођење ревизије предвиђене Париским споразумом и радити на смањењу трошкова чисте енергије. Циљеви одрживог развоја ће утицати на партнерство у периоду након споразума из Котоноуа

„ЕУ ће својим примером предводити спровођење обавеза у погледу одрживог развоја и климатских промена.“

и носити реформе развојне политике, укључујући консензус ЕУ о развоју. Штавише, имплементација циљева одрживог развоја захтеваће промене у свим унутрашњим и спољним политикама, на тај начин дајући импулс партнерству јавног и приватног сектора и максимално користећи искуство Европске инвестиционе банке у пружању техничке помоћи и изградњи капацитета у земљама у развоју и средње развијеним земљама.

Продубљивање

Као највећа светска економија, ЕУ је главни покретач трговине и инвестиција на глобалном нивоу, што су области у којима се успостављена правила могу даље продубљивати. Наш напредак зависи од отвореног, на правилима заснованог привредног система где су услови једнаки за све, што ће наша економска дипломатија наставити да промовише. Тежићемо склапању свеобухватних споразума о слободној трговини са САД, Јапаном, Меркосуром, Индијом, земљама АСЕАН-а и другима, као саставним чиниоцима глобалне слободне трговине. Амбициозни споразуми засновани на међусобним интересима какви су ТТИП и ЦЕТА могу да унапреде међународне регулаторне стандарде, заштиту потрошача као и нормативе у областима права запослених, животне средине, здравља и безбедности. Трговински споразуми нове генерације који обухватају услуге, дигиталну економију, енергетику и сировине могу да умање

фрагментисаност законских оквира и ублаже препреке, као и да регулишу приступ природним ресурсима. ЕУ ће се постарати да се сви њени трговински споразуми

„Наш напредак зависи од отвореног, на правилима заснованог привредног система где су услови једнаки за све, што ће наша економска дипломатија наставити да промовише.“

спроводе тако да се даје подршка повратку Светске трговинске организације у центар преговора на глобалном нивоу. Са интересом ЕУ за постојање отвореног и равноправног привредног система повезана је и потреба за глобалним поморским растом и безбедношћу, да се обезбеде отворени и безбедни океански и морски путеви који су кључни за трговину и приступ природним ресурсима. ЕУ ће допринети глобалној поморској безбедности, ослањајући се на искуства Индијског океана и Медитерана, и истражујући могућности у Гвинејском заливу, на Јужном кинеском мору и у Малајском мореузу. Као глобални носилац поморске безбедности, ЕУ ће настојати да даље шири универзални карактер и спроводи Конвенцију УН о праву мора, укључујући њене механизме за решавање спорова. Такође ћемо промовисати очување и одрживо коришћење морских ресурса и биолошке разноликости и раста плаве економије радећи на попуњавању правних празнина и унапређењу нивоа знања и свести о океанима.

Ширење

Настојаћемо да проширимо домаћај међународних норми, режима и институција. Ширење оружја за масовно уништење и система њиховог преноса остаје једна од растућих претњи по Европу и свет уопште. ЕУ ће снажно подржавати ширење чланства, универзализацију, пуно спровођење и извршавање мултилатералних споразума и режима о разоружању, неширењу и контроли наоружања. Искористићемо сва

„ЕУ ће снажно подржавати ширење чланства, универзализацију, пуно спровођење и извршавање мултилатералних споразума и режима о разоружању, неширењу и контроли наоружања. Искористићемо сва средства којима располажемо како бисмо пружили помоћ у решавању криза ширења наоружања, као што смо са успехом учинили кроз Ирански нуклеарни програм.“

средства којима располажемо како бисмо пружили помоћ у решавању криза ширења наоружања, као што смо са успехом учинили кроз Ирански нуклеарни програм. ЕУ ће активно учествовати у режимима контроле извоза, јачању заједничких правила којима се уређују извозне политике држава чланица по питању војне опреме и технологије – укључујући ону двоструке намене, и давати подршку надлежним властима у земљама ван ЕУ задуженим за контролу извоза, као и техничким органима који се баве одржавањем режима контроле наоружања. ЕУ ће такође промовисати одговорност за заштиту међународног хуманитарног права, међународног права о људским правима и међународног кривичног права. Подржаваћемо Савет УН за људска права и подстицати најшире прихватање јурисдикције Међународног кривичног суда и Међународног суда правде.

Развој

На плану глобалних питања, правила се морају даље развијати како би се осигурала безбедност и одржив приступ глобалним добрима. ЕУ ће бити високотехнолошки партнер окренут напретку, који ће штитити наше кључне ресурсе и вредности у дигиталном свету, на првом месту кроз промовисање слободне и безбедне глобалне интернет мреже. Бићемо активни у областима високотехнолошке дипломатије и изградње капацитета у сарадњи с нашим партнерима, и тежити споразумима о одговорном понашању државе у виртуелном простору, заснованим на постојећем међународном праву. Подржаваћемо мултилатерално дигитално управљање и глобални оквир за сарадњу на виртуелној безбедности, уз поштовање слободног протока информација. У области ангажовања у свемиру, промовисаћемо аутономију и безбедност наших услуга везаних за свемир и радити на принципима одговорног понашања у свемиру, што би могло да доведе до усвајања међународног добровољног кодекса понашања. У области енергетике, подстицаћемо мултилатералне механизме како би се обезбедили обрасци одрживе енергије, како кроз развијање сопствених одрживих политика тако и кроз продубљивање дијалога с главним потрошачима и произвођачима енергије. У области здравства, радићемо на ефикаснијој превенцији, откривању и реаговању на глобалне пандемије. Глобална правила су такође потребна у областима какве су биотехнологија, вештачка интелигенција, роботика и даљински пилотски системи, како би се избегли с тим повезани безбедносни ризици и убрали плодови економских предности које доносе. У вези са свим питањима те врсте, ЕУ ће промовисати контакте с надлежним међународним форумима како би помогла да се начине кораци за развијање правила и изградњу партнерства у глобалним питањима.

Склапање партнерстава

ЕУ ће својим примером предводити глобално управљање. Али она резултате не може да испоручи сама. Она ће у мрежи актера деловати као неко ко обликује

агенду, повезује, и има улогу координатора и посредника. Склапаће партнерства с државама и организацијама, али и с приватним сектором и цивилним друштвом. У већини питања из области глобалног управљања, сарађиваћемо са УН-ом као главним оквиром мултилатералног система и једним од кључних партнера Уније,

„ЕУ ће уложити у кључне недржавне актере. Ми ћемо изоштрити средства заштите и оснаживања актера цивилног друштва, пре свих бранилаца људских права, одржавајући постојање живог цивилног друштва широм света“.

као и другим кључним партнерима попут САД, регионалним организацијама и истомишљеницима и стратешким партнерима у Азији, Африци, Северној и Јужној Америци. ЕУ ће такође инвестирати у кључне недржавне актере, посебно у оквиру цивилног друштва. Упркос све већој репресији, глобално цивилно друштво расте и негује нове врсте активизма. ЕУ ће изоштрити средства заштите и оснаживања актера цивилног друштва, пре свих бранилаца људских права, одржавајући постојање живог цивилног друштва широм света.

Формат за остваривање делотворног глобалног управљања може се разликовати од случаја до случаја. У вези са високотехнолошким питањима, глобално управљање зависи од постојања једне прогресивне алијансе држава, међународних организација, индустрије, цивилног друштва и техничких експерата. У области поморског мултилатерализма, ЕУ ће сарађивати са УН-ом и његовим специјализованим агенцијама, с НАТО-ом, нашим стратешким партнерима, и АСЕАН-ом. У области хуманитарних акција, одрживог развоја и климатских промена, ЕУ ће се удружити са УН-ом и Г20, као и новим донаторима, цивилним друштвом и приватним сектором. У погледу борбе против тероризма, продубићемо дијалог са УН-ом, у исто време градећи широка партнерства с државама, регионалним организацијама, цивилним друштвом и приватним сектором на питањима каква су борба против екстремног насиља и финансирања терориста.

4. Од визије до акције

Наше приоритете ћемо спроводити на кохерентан и координисан начин тако што ћемо покренути наше мреже које су без премца, нашу економску моћ и све механизме којима располажемо. Но, да бисмо остварили наше циљеве, морамо да заједнички инвестирамо у кредибилну, реактивну и повезану Унију.

Кређибилна Унија

Како бисмо се на одговоран начин ангажовали у свету, кредибилитет је од суштинске важности. Кређибилитет ЕУ ослања се на наше јединство, бројна достигнућа, трајну моћ привлачности, делотворност и конзистентност наших политика, као и на поштовање наших вредности. Снажнија Унија захтева улагање у све димензије спољне политике, од истраживања и климатских питања до инфраструктуре и мобилности, од трговине и санкција до дипломатије и развоја.

„Како бисмо се на одговоран начин ангажовали у свету, кредибилитет је од суштинске важности. У овом нестабилном свету, мека моћ није довољна.“

У овом нестабилном свету, мека моћ није довољна: морамо да унапредимо наш кредибилитет у области безбедности и одбране. Како бисмо реаговали на спољашње кризе, градили капацитете наших партнера и штитили Европу, државе чланице морају да усмере довољно средстава у одбрану, на најефикаснији начин искористе

„Секторска стратегија, која тек треба да буде договорена у Савету, треба да даље дефинише ниво амбиције на цивилно-војном плану, задатке, критеријуме и приоритетне способности у складу са овом Стратегијом“

ресурсе, и испуне заједничку обавезу да 20% буџета за одбрану буде намењено набавци опреме, као и истраживању и технолошком развоју. Способности треба развијати уз максималну интероперабилност и заједништво, и тамо где је то могуће учинити их доступним у циљу подршке ЕУ, НАТО, УН и другим мултинационалним напорима. И док секторска стратегија, која тек треба да буде договорена у Савету, треба да даље дефинише ниво амбиције на цивилно-војном плану, задатке, критеријуме и приоритетне способности у складу са овом Стратегијом, неке од таквих области се већ могу издвојити у складу са обавезама преузетим од стране Европског савета.

Пре свега, европска безбедност зависи од бољих заједничких процена унутрашњих и спољашњих претњи и изазова. Европа мора да побољша надзор и контролу токова који имају импликације за безбедност. Ово захтева улагање у обавештајни сектор, надгледање и осматрање, укључујући и системе даљинског управљања летелицама, сателитске комуникације, независан приступ свемиру и стално посматрање Земље. Што се тиче борбе против тероризма, земље чланице морају да примењују законску регулативу која се односи на експлозивна средства, ватрено оружје и евиденцију путника, као и да уложе у капацитете за детекцију и прекогранично праћење оружја. Друго, Европа мора да уложи у дигиталне капацитете како би се обезбедили подаци, мреже и кључна инфраструктура у оквиру европског дигиталног простора. Морамо да развијемо капацитете за поуздане дигиталне услуге и производе, као и за компјутерске технологије, како бисмо побољшали своју отпорност. Подстицаћемо већа улагања и развој вештина у свим земљама чланицама кроз заједничко истраживање и развој, обуку, вежбе и програме набавке. Треће, што се тиче висококвалитетних војних способности, земљама чланицама је потребна сва најважнија опрема како би реаговале на спољашње кризне ситуације и очувале безбедност у Европи. Ово обухвата пун спектар могућности које се тичу копна, ваздуха, свемира и поморских капацитета, као и стратешке омогућиваче.

Да би се оствариле и очувале многе од ових способности, земље чланице ће морати да се окрену сарадњи у области одбране као норми. Земље чланице остају суверене у доношењу одлука које се тичу одбране; ипак, национално усмерени

„Да би се оствариле и очувале многе од ових способности, земље чланице ће морати да се окрену сарадњи у области одбране као норми. Добровољан приступ сарадњи у области одбране мора да се преточи у стварну посвећеност. Одржива, иновативна и конкурентна европска одбрамбена индустрија је од суштинске важности за стратешку аутономију Европе, као и за поуздану Заједничку безбедносну и одбрамбену политику.“

програми одбране нису довољни за решавање недостатака таквих способности. И даље смо далеко од остварења заједничких циљева, укључујући и доделу 35% целокупних средстава за опремање у заједничким набавкама. Добровољни приступ сарадњи у области одбране мора да се преточи у стварну посвећеност. Годишњи координисан процес ревизије на нивоу Европске уније како би се разматрали планови војних издатака земаља чланица би могао да унесе већи степен кохерентности у планове одбране и развоја способности. Овај процес би требало да се одвија у потпуности у складу са процесом одбрамбеног планирања НАТО-а. Европска одбрамбена агенција (ЕДА) има кључну улогу да, као веза

између земаља чланица и Комисије, јача план развоја способности и пружа помоћ земљама чланицама да развију способности које проистичу из политичких циљева утврђених овом Стратегијом.

Сарадња у области одбране између земаља чланица биће системски подстицана. Редовне оцене критеријума ЕДА-е могу да створе позитиван међусобни притисак међу земљама чланицама. Што је најважније, финансирање истраживања од стране ЕУ у областима одбране и технологије, приказано прво у средњорочном прегледу Вишегодишњег финансијског оквира, а затим и у целовитом програму у наредном буџетском циклусу, показале се као кључно за развој одбрамбених способности које су потребне Европи.

Одржива, иновативна и конкурентна европска одбрамбена индустрија је од суштинске важности за стратешку аутономију Европе, као и за поуздану Заједничку безбедносну и одбрамбену политику. Такође, она може да стимулише привредни раст и отварање радних места. За чврсту одбрамбену, технолошку и индустријску базу Европе потребно је фер, функционално и транспарентно унутрашње тржиште, сигурна понуда, као и структурни дијалог са индустријама повезаним са одбраном. Такође, осигурање учешћа малих и средњих предузећа у сектору одбране може да унапреди иновације и улагања у војне технологије будућности.

Реактивна Унија

Живимо у свету предвидљиве непредвидљивости. Стога ћемо се оспособити да брже и флексибилније реагујемо на непознато пред нама. Реактивнија Унија захтева промене. Оне су потребне у дипломатији, ЗБОП-у и развоју, као и улагању у основу знања које подупиरे наше спољно деловање.

Као прво, наше дипломатске активности морају да буду потпуно утемељене у Лисабонском уговору. Спољна политика ЕУ није солистички наступ – она представља оркестар који свира на основу исте партитуре. Наша разноликост је огромна предност уз услов да уједињено делујемо и да је наш рад координисан. Сарадња земаља чланица може да оснажи наш ангажман у свету. Високи представник може, под надлежношћу Савета, да позове земљу чланицу или групу земаља чланица, које су спремне и које су у могућности да допринесу, да спроводе усаглашене ставове Савета. Високи представник је дужан да детаљно извештава Савет и да обезбеди доследно спровођење договорених политика ЕУ.

„Спољна политика ЕУ није солистички наступ – она представља оркестар који свира на основу исте партитуре. Наша разноликост је огромна предност уз услов да уједињено делујемо и да је наш рад координисан.“

Друго, ЗБОП мора да постане ефикаснија и делотворнија. Европа мора бити спремна да у кризним ситуацијама реагује брзо и у потпуности у складу са Повељом Уједињених нација. Ово захтева да земље чланице унапреде способност распоређивања, као и интероперабилност својих снага кроз обуку и вежбе. Морамо да развијемо капацитете за брзо реаговање и тако што ћемо уклонити процедуралне, финансијске и политичке препреке које онемогућавају размештање борбених група, спутавају формирање снага и смањују ефикасност војних операција ЗБОП-а. Истовремено,

„Морамо да развијемо капацитете за брзо реаговање и тако што ћемо уклонити процедуралне, финансијске и политичке препреке које онемогућавају размештање борбених група. У том домену треба истражити могућности за бољу сарадњу земаља чланица. Ако се покаже као успешна и временом се понови, могла би да доведе до боље уређеног облика сарадње, у потпуности користећи потенцијал Лисабонског уговора.“

морамо да даље развијамо своје цивилне мисије – заштитни знак ЗБОП-а – кроз подстицање формирања снага, убрзавање њиховог размештања и кроз обезбеђивање обуке засноване на јединственим плановима и програмима ЕУ. Реактивнија ЗБОП такође захтева рационализацију наше институционалне структуре. Морамо да ојачамо оперативно планирање и структуре за спровођење, као и да изградимо ближе везе између цивилних и војних структура и мисија, имајући у виду да оне могу бити распоређене на истом бојишту. У том домену треба истражити могућности за бољу сарадњу земаља чланица. Ако се покаже као успешна и временом се понови, могла би да доведе до боље уређеног облика сарадње, у потпуности користећи потенцијал Лисабонског уговора.

Као треће, развојна политика ће постати флексибилнија и боље усклађена са нашим стратешким приоритетима. Потврђујемо заједничку посвећеност постизању циља од 0,7% ЗРП³/БНД у складу са принципима Комитета за развојну помоћ. Фондови за развој морају бити стабилни, али дуготрајни циклуси програмирања ограничавају правовремено коришћење подршке ЕУ, што може да смањи нашу видљивост и утицај. Доступност ограничених средстава за активности на терену, првенствено за превенцију сукоба и подршку цивилном

„Развојна политика ће постати флексибилнија и боље усклађена са нашим стратешким приоритетима.“

3) Званична развојна помоћ – Official Development Assistance (ODA)

друштву треба да буде флексибилнија. У оквиру Комисије, флексибилност ће бити уграђена у наше финансијске инструменте, омогућавајући да се коришћење нерасподељених средстава током било које године пренесе на наредне године у сврху реаговања у кризним ситуацијама. Ово ће такође помоћи да се премости јаз између финансијских инструмената и буџетских ставки. Исто тако, дошло је време да се размотри смањење броја инструмената како би се побољшала наша кохерентност и флексибилност, а истовремено повећао износ намењен развоју.

Реактивније спољно деловање мора да буде подупрто снажном базом знања. Циљани приступи отпорности, превенцији и решавању сукоба захтевају подробије разумевање ситуације. ЕУ ће уложити у Европску службу за спољне послове и унапредити координацију у свим институцијама и земљама чланицама. Стављање разноликих националних култура у службу наших заједничких интереса је изазов, али извор талената које имамо на располагању је непресушан. Како бисмо ово што боље искористили, уложићемо у људе, посебно у оне на терену. Ово значи да ћемо обезбедити нашим делегацијама потребну експертизу и у секторским питањима и локалним језицима, затим да ћемо ценити искуство у региону и из региона, јачајући политичка одељења делегација, подстичући оперативно особље да користе своју стручност више у политичком правцу. То значи и веће учешће жена у креирању спољне политике. Такође значи улагање у систем ЕУ за рано упозоравање на сукобе, и чињење нашег целокупног спољног ангажмана осетљивим на сукобе и поштовање права. Такође ћемо тежити отворенијој размени података и заједничком извештавању, анализи и планирању реаговања између амбасада земаља чланица, делегација ЕУ, служби Комисије, специјалних представника ЕУ и мисија ЗБОП-а. Подстицаћемо узајамну размену идеја између нас и регионалних и међународних организација, грађанског друштва, академске заједнице, такозваних „think tank“ организација и приватног сектора. Ово ћемо радити и на традиционални начин – кроз дијалог, сарадњу и подршку – али и кроз иновативне формате као што су размене, теренско особље и заједнички објекти, користећи знање и креативност у оквиру нашег система.

Повезана Унија

На крају, наша Служба за спољне послове ће бити још више повезана. Протеклих година су предузети значајни кораци у том циљу: они укључују институционалне иновације као што је установљавање двоструке функције високог представника и потпредседника ЕК (ВП) и Европске службе за спољне послове (ЕЕАС) на основу Лисабонског споразума. Снажна ЕЕАС која сарађује са другим институцијама ЕУ чини језгро кохерентне улоге ЕУ у свету. Напори усмерени ка кохерентности такође подразумевају и политику иновација као што је „свеобухватни приступ конфликтима и кризама“ и заједничко програмирање развоја, који морају бити још оснажени. Нове области наше повезане спољне службе такође укључују енергетску дипломатију, културну дипломатију и економску дипломатију.

„Заједничко програмирање развоја мора се и даље јачати. Нове области наше повезане спољне службе такође укључују енергетску дипломатију, културну дипломатију и економску дипломатију. Просперитетнија Унија захтева већу координацију између ЕУ и земаља чланица, ЕИБ и приватног сектора. Морамо бити више повезани како по питању унутрашње тако и по питању спољне политике“.

Просперитетнија Унија захтева установљавање економских приоритета у односима са свим земљама и регионима и интеграцију истих у спољне димензије свих унутрашњих политика. Просперитетнија Унија тражи већу координацију између ЕУ и држава чланица, ЕИБ и приватног сектора. Циљеви одрживог развоја такође представљају прилику за поспешивање те кохерентности. Њихова имплементација ће произвести повезаност унутрашње и спољне димензије наших политика и финансијских инструмената. То нам даје прилику да изнађемо нове начине комбиновања грантова, кредита и партнерстава приватног и јавног сектора. Циљеви одрживог развоја нас такође охрабрују да ширимо и примењујемо принцип политичке кохерентности у развијању других области као и да подстичемо заједничку анализу и ангажман у оквиру служби, институција и држава чланица Комисије.

Морамо се још више удружити у оквиру унутрашњих и спољних политика. Феномен миграција, на пример, захтева једну мешавину избалансиране политике у складу са људским правима која се бави управљањем токовима и структурним узроцима. То подразумева превазилажење фрагментације спољних политика релевантних за миграције. Посебно ћемо развијати снажније везе између хуманитарних и развојних напора кроз заједничку анализу ризика као и планирање и финансирање на вишегодишњем нивоу. Такође ћемо се бавити миграционо осетљивим питањима кроз различите спољне политике и инструменте, од дипломатије и ЗБОП-а до развоја и климатских питања како бисмо омогућили њихову кохерентност са унутрашњим питањима око управљања границама, унутрашње безбедности, азила, запошљавања, културе и образовања.

Када је реч о безбедности, тероризам, хибридне претње и организовани криминал не познају границе. Зато је неопходна тешња институционална повезаност између наше спољне акције и унутрашње области слободе, безбедности и правде. Блиске везе биће оствариване и кроз заједничке састанке Савета и заједничке радне групе између ЕЕАС-а и Комисије. Одбрамбена политика такође мора бити боље повезана са политикама које се баве унутрашњим тржиштем, индустријом и простором. Напори држава чланица такође треба да буду још више повезани: мора се јачати сарадња између служби за спровођење закона, судских и обавештајних. Морамо у потпуности искористити потенцијал Европола

и Евроцаста и обезбедити већу подршку Обавештајном центру ЕУ. Морамо да координишемо обавештајни рад на основу информација из европских база података и ставимо информационо-комуникационе технологије, укључујући и значајније анализе података, у службу подробнијег разумевања ситуације. Нашим грађанима је такође потребна боља заштита у трећим земљама кроз заједничке планове интервенције и вежбе за реаговање у кризној ситуацији међу земљама чланицама.

Морамо бити боље повезани у нашим безбедносним и развојним политикама. Изградња капацитета ЗБОП се мора вршити у координацији Комисије са безбедносним сектором и радом на владавини права. Изградња капацитета за безбедносни и развојни сектор може играти кључну улогу у омогућавању и оспособљавању наших партнера да спречавају кризе и одговарају на њих, и потребно је да ЕУ то подржи финансијски. Наша мировна политика такође мора да обезбеди лакши прелазак са краткорочног управљања кризама на дугорочну изградњу мира како би се избегао празан ход у оквиру конфликтног циклуса. Дугорочан рад на превентивном миру, отпорности и људским правима мора бити увезано са реаговањем у кризним ситуацијама кроз хуманитарну помоћ, ЗБОП, санкције и дипломатију.

Коначно, систематски ћемо уводити људска права и родна питања у токове секторских политика и институција и јачати координацију у погледу дигиталних питања. Потребна је већа свест и експертиза о тим питањима у оквиру ЕЕАС-а и Комисије. Боља координација међу институцијама ће такође допринети конзистентности и ширењу најбоље праксе и помоћи нам у изградњи јаче Уније и отпорнијег, мирнијег и одрживијег свет.

Даљи кораци

Стратегија је подупрta визијом и амбицијом о снажнијој Унији која је вољна и способна да направи позитивну разлику за своје грађане као и у свету. Сада то морамо брзо да преточимо у дело. Прво ћемо извршити ревизију постојећих секторских стратегија као и изградити и применити нове тематске и географске стратегије у складу са политичким приоритетима ове Стратегије. Рад на овоме мора да започне с јасним процедурама и временским роковима око којих су сагласни сви релевантни учесници. Друго, сама Глобална стратегија мора периодично да се ревидира у договору са Саветом, Комисијом и Европским парламентом. Једном годишње ћемо размотрити стање

„Сада морамо брзо да преточимо ову визију у дело.“

у области Стратегије и истаћи где треба да се врши даља имплементација. На крају ћемо покренути нови процес стратегијске рефлексije када то ЕУ и њене земље чланице буду сматрале неопходним да би Унија могла ефикасно да плови овим временима. Наши грађани заслужују праву Унију која промовише наше заједничке интересе тако што се ангажује на одговоран начин и у партнерству са другима.

Глобална стратегија
Европске уније

Речи захвалности

Све државе чланице ЕУ
Министри иностраних послова
Министри одбране
Министри развоја
Генерални секретари
Одбор сталних представника влада држава чланица
Политичко – безбедносни одбор (ПБО)
Националне контактне тачке
Политички директори
Директори за политику одбране
Директори за безбедност
Војни одбор ЕУ (ВОЕУ)

Европска комисија:
Колеџ
Група комесара за спољно деловање
Неформална Радна група
Европски центар за политичку стратегију (ЕЦПС)

Европски парламент
Национални парламенти држава чланица ЕУ
Одбори за иностране послове и одбрану
Међупарламентарна конференција

Институт Европске уније за безбедносне студије (ИЕУБС)
Европски економски и социјални комитет (ЕЕСК)
Европска инвестициона банка (ЕИБ)
Европска инвестициона банка (ЕИБ)

Adelphi
Amnesty International
Aspen Institute Italia
Barcelona Center for International Affairs (CIDOB)
Budapest Centre for Genocide and Atrocities Prevention
Bulgarian Diplomatic Institute
BUSINESSEUROPE
Carnegie Europe
Carnegie Washington
Central European Policy Institute (CEPI)
Central European University
Center for European Perspective Friedrich-Ebert-Stiftung
Center for European Policy Studies (CEPS)
Commission of the Bishops' Conference of the European Community (COMECE)
Compagnia di S. Paolo
CONCORD
Council for Security Cooperation in Asia Pacific (CSCAP-EU)
Crisis Management Initiative (CMI)
Danish Institute for International Studies (DIIS)
Egmont
Elcano Royal Institute
Erasmus and Erasmus Mundus Alumni
European Centre for Development Policy Management (ECPDM)
European Council on Foreign Relations (ECFR)
European Leadership Network (ELN)
European Peacebuilding Office (EPLO)
European Policy Centre (EPC)
European Security and Defence College (ESDC)
European Think Tanks Group (ETTG)
European Stability Initiative (ESI)
European Values
EUROPEUM Institute for European Policy
Finnish Institute of International Affairs (FIIA)
Friends of Europe
Hellenic Foundation for European and Foreign Policy (ELIAMEP)
International Centre for Defence and Security (ICDS)
Institut du Développement Durable et des Relations Internationales (IDDRI)
Institut Français des Relations Internationales (IFRI)
Institute of International and European Affairs (IIEA)
Institute for Development and International Relations (IRMO)
Institute for Political Science and International Relations (ISPRI)
Institute of International Relations (IIR)
International Trade Unions Confederation (ITUC)
Istituto Affari Internazionali (IAI)
Italo-Latin America Institute (IILA)
Jean Monnet Community

Konrad Adenauer Stiftung
Latvian Institute of International Relations
London School of Economics (LSE)
National Defence Institute (IDN)
New Strategy Center (NSC)
NGO Voice
Norwegian Institute of International Affairs (NUPI)
Open Society European Policy Institute (OSEPI)
Polish Institute of International Affairs (PISM)
StiftungWissenschaftundPolitik (SWP)
Swedish Institute forInternationalAffairs (UI)
The Diplomatic Academy of the University of Nicosia
The German Marshall Fund (GMF)
The Hague Institute for Global Justice
Transparency International
University of Malta

Посебно се захваљујемо нашим партнерима који су допринели иницијативама и идејама из Бразила, Грузије, Јапана, Норвешке и САД.

Објављивање ове стратегије не би било могуће без свакодневног рада Европске службе за спољне послове (EEAS), а посебно Дивизије за стратешко планирање, и неуморне посвећености и инспиративног мишљења Натали Точи.

CIP - Каталогизација у публикацији - Народна библиотека Србије, Београд

327.56::351.88(4-672EU)

341.232.1(4-672EU)

ЗАЈЕДНИЧКА визија, удружено деловање: јача Европа : глобална стратегија за спољну и безбедносну политику Европске уније. - Београд : Министарство спољних послова Републике Србије : Институт за европске студије : Центар за међународне и безбедносне послове - ISAC фонд, 2016

(Београд : Colorgrafx). - 59 стр. : фотогр. ; 30 см

Тираж 300. - Стр. 5-11: Уводна реч / Ивица Дачић, Натали Точи, Федерика Могерини.

ISBN 978-86- 86383-25- 9

а) Европска унија - Спољна политика б) Безбедност (политика) - Европска унија

COBISS.SR-ID 227196428